

Emma Jokela & Emilia Koivisto

LASTENKIRJALLISUUS PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMASSA A1-ENGLANNIN ALKUOPETUKSEN NÄKÖKULMASTA

Laadullinen sisällönanalyysi

Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta
Kandidaatintutkielma
Marraskuu 2024

TIIVISTELMÄ

Emma Jokela ja Emilia Koivisto: Lastenkirjallisuus perusopetuksen opetussuunnitelmassa A1-englannin alkuopetuksen näkökulmasta – laadullinen sisällönanalyysi

Kandidaatin tutkielma

Tampereen yliopisto

Luokanopettajakoulutus

Marraskuu 2024

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää miten englanninkieliset käännökset suomalaisista klassisista lastenkirjoista sopivat perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisiin A1-kielen tavoitteisiin ja sisältöihin. Tutkimusaiheemme valinta nojaa vuonna 2019 tehtyyn päätökseen aikaistaa A1-kieli kolmannelta luokka-asteelta alkamaan jo ensimmäisellä luokka-asteella. Suurimmalla osalla A1-kielen valinta on englanti. Päätöksen viime aikaisuuden vuoksi päätimme tutkia englanninkielisten lastenkirjojen sopivuutta alkuopetukseen. Aihetta on tutkittu vähän, joten koimme tärkeäksi tuoda esiin tietoa tutkimuksemme muodossa.

Tutkimus on toteutettu laadullisena menetelmänä. Aineisto valittiin Piki-kirjastoista valitsemiemme sisäänottokriteereiden avulla. Lopulta aineistoksi valikoitui kolme englanninkielistä lastenkirjaa. Aineiston analyysin apuna käytimme laadullista sisällönanalyysiä.

Tutkimuksessa käy ilmi valikoitujen lastenkirjojen sopivuus vieraan kielen alkuopetukseen. Analyysimme perusteella sopivuus oli kohtalaista alkuopetuksen A1 tasoisen vieraan kielen opetussuunnitelmaan verrattaessa, mutta sopivuus vaihteli kirjakohtaisesti eri osa-alueittain. Tutkimme kirjojen sopivuutta alkuopetukseen kielen relevanttiuden, helppolukuisuuden ja kuvituksen kannoilta. Tulimme tulokseen, että kirjojen sisältö on liian haasteellista alkuopetuksen opiskelijoille täysin itse luettavaksi opetussuunnitelman perusteella.

Aiheemme on hyvin laaja ja tutkimuksemme kohtalaisen suppea, aiheesta löytyy hyvin vähän tutkimustietoa ja aihetta tulisi tutkia enemmän.

Avainsanat: A1-kieli, lastenkirjallisuus, englannin kieli, alkuopetus

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -ohjelmalla.

TEKOÄLYN KÄYTTÖ OPINNÄYTTEESSÄ

Opinnäytteessäni on käytetty tekoälysovelluksia:

- Ei
 Kyllä

Ilmoitukseni mukaan olen käyttänyt opinnäytteessäni tutkielmaprosessin aikana seuraavia tekoälysovelluksia:

Tekoälysovellusten nimet ja versiot: [Listaa tähän kaikki tekoälysovellukset ja niiden versiot, joita olet käyttänyt tutkielmaprosessin aikana.]

Käyttötarkoitus: [Kuvaa tähän yksityiskohtaisesti, mihin tarkoitukseen ja miten tekoälyä on sovellettu opinnäytteeseen tutkielmaprosessin aikana.]

Osiot, joissa tekoälyä on käytetty: [Luettele tähän kaikki opinnäytteen vaiheet ja osiot, joissa tekoälyä on tutkielmaprosessin aikana käytetty.]

Olen tietoinen siitä, että olen täysin vastuussa koko opinnäytteeni sisällöstä, mukaan lukien osat, joissa on hyödynnetty tekoälyä, ja hyväksyn vastuun mahdollisista eettisten ohjeiden rikkomuksista.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	KIELEN OPPIMINEN JA OPETTAMINEN A1-KIELEN NÄKÖKULMASTA.....	7
	2.1 Vieras kieli ja sen oppiminen lapsilla	7
	2.1.1 Kielen opettaminen alkuopetuksessa.....	10
	2.1.2 A1-kielen aikaistaminen	12
	2.2 A1-kielen tavoitteet ja sisältöalueet opetussuunnitelmassa	13
	2.3 Lastenkirjallisuus ja sen käyttäminen opetuksessa.....	16
	2.4 Aiempia tutkimuksia aiheesta	18
3	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	20
	3.1 Tutkimustehtävä	20
	3.2 Tutkimusmenetelmä	21
	3.3 Aineiston keruu.....	21
	3.4 Aineiston analyysi.....	23
	3.5 Kirjakohtainen sisällön kuvaus	24
4	TUTKIMUSTULOKSET	26
	4.1 Kirjojen relevanttius alkuopetukseen	26
	4.1.1 Aiheen relevanttius alkuopetukseen.....	26
	4.1.2 Kielen relevanttius alkuopetukseen.....	28
	4.2 Helppolukuisuus	30
	4.3 Kuvitus tukemassa oppimista	33
5	POHDINTA.....	35
	5.1 Johtopäätökset	35
	5.2 Jatkotutkimusehdotukset	38
	5.3 Luotettavuustarkastelu	39
	LÄHTEET	41
	LIITTEET	45

1 JOHDANTO

Ihmisten välisen kommunikaation ja yksilöllisen ymmärtämisen perustana on kieli. Sana 'kieli' voidaan määritellä erilaisilla tavoilla, riippuen mistä näkökulmasta sanaa tarkastellaan. Pietilän ja Lintusen (2014) mukaan sanan 'kieli' voi ajatella kommunikaatiojärjestelmänä, jonka avulla ihmiset voivat puhumalla tai kirjoittamalla ilmaista omia ajatuksiaan, mielipiteitä tai pohdintoja. Mustaparta (2015) kuvailee kielen olevan Pietilän ja Lintusen määritelmän lisäksi myös inhimillisen olemisen perusta sekä ajatuksien tärkein väline, jota voidaan käyttää taitavasti tai taidottomasti. Suomalaisessa yhteiskunnassa kielen merkitys on iso, mutta maailmanlaajuisesti sen voisi sanoa olevan valtava. Mandariiniikiinalla on maailmassa eniten natiivi puhujia, mutta englannin kieli on silti maailman vaikuttavin kieli tänä päivänä ja se arvioiden mukaan säilyttää paikkansa pitkälle tulevaisuuteen asti (World Economic Forum, 2016). Työelämässä koko ajan nousussa olevat kielten osaamisen tarpeet lisäävät kielten opiskelun määrää suomalaisissa kouluissa, mutta nuoret näkevät kielet myös kansainvälisyyden mahdollistajana (Pyykkö, 2017).

Suomalaisissa kouluissa opetetaan kotimaisia kieliä sekä vieraita kieliä eri luokka-asteilla aina päiväkodin kielisuihkuista yliopiston valinnaisiin kielikursseihin asti. Ensimmäisen vieraan kielen (A1-kielen) opetuksen aikaistuessa ensimmäiselle luokka-asteelle alkavaksi vuonna 2019 on alkuopetuksen vieraan kielen opetus vielä alkutekijöissään. Täten erilaisten opetusmenetelmien tutkiminen vieraan kielen opetuksen kannalta alkuopetuksessa on tärkeää. Halusimme keskittyä tutkimuksessamme englanninkielisten lastenkirjojen käyttöön vieraan kielen opetuksessa, sillä aiheeseen tutustuessamme huomasimme siitä olevan hyvin vähän aikaisempaa tutkimusta.

Mielestämme englanninkielisten lastenkirjojen tutkiminen kielikasvatus mielessä pitäen on tärkeä aihe. Oppilaille tutujen lastenkirjojen käyttö, kielen opetuksessa antaa oppilaille mahdollisuuden oppia kieltä tutun formaatin kautta

ja lisätä heidän kiinnostustaan kielten oppimista kohtaan. Halusimme painottaa tutkimuksemme itse kirjoihin ja niiden käytettävyyteen A1-kielen opetuksessa, joten päädyimme tekemään laadullisen sisällönanalyysin kolmeen tunnettuun lastenkirjallisuuden kirjaan. Hyvä opettaja pystyy käyttämään mitä tahansa materiaalia opetuksessa, mutta halusimme tutkia valitsemistamme lastenkirjoista sitä, miten hyvin ne sopivat sisällöltään Suomen perusopetuksen opetussuunnitelman alkuopetuksen A1 tasoisen vieraan kielen tavoitteisiin selvittääksemme lastenkirjallisuuden käytettävyyttä vieraan kielen opetuksessa jokaiselle opettajalle.

Kirjallisuuden käytöstä alkuopetuksen kielikasvatuksessa, erityisesti englannin kielen opetuksessa suomalaissa kouluissa, löytyy melko vähän tutkimustietoa. Opetushallitus sopi 2019 toteuttavan seurantatutkimuksen Jyväskylän yliopiston ja Åbo Akademin kanssa (OPH, Raportit ja selvitykset, 2021:12). Tutkimuksessa tutkittiin A1-englantia suomalaisten peruskoulujen 1–6 vuosiluokilla opettajien, oppilaiden ja huoltajien näkökulmista. Päivikki Pesonen (2020) tutki samaa aihetta tekemässään pro gradu -tutkielmassa. Pesonen toteutti fenomenografisen tutkimuksen luokanopettajien, esikoululaisten ja heidän vanhempiensa haastatteluina. Molemmissa tutkimuksissa varhennettu kielten opetus koettiin positiivisena asiana. Vieraan kielen opetus onkin siis kasvavassa asemassa kouluissa ja varmasti myös päiväkodeissa, joten sen tutkiminen on tärkeää.

2 KIELEN OPPIMINEN JA OPETTAMINEN A1-KIELEN NÄKÖKULMASTA

Tässä kappaleessa käymme läpi tutkimukseemme liittyviä olennaisia teorioita ja käsitteitä sekä aikaisempia tutkimuksia aiheesta. Aloitamme teorian käsittelyn kielen oppimisen perusteista nuorilla lapsilla sekä koulumaailmassa, jonka jälkeen siirrymme pohtimaan lastenkirjallisuutta sekä sen merkitystä kielen opetuksessa alakoulussa. Kerromme myös tietoa A1-kielestä, sen aikaistamisesta ja sen tavoitteista sekä sisällöistä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa. Lopuksi tuomme esiin aikaisempia tutkimuksia aiheeseemme liittyen.

2.1 Vieras kieli ja sen oppiminen lapsilla

Teoriaa esitellessämme tulee ottaa huomioon kielen oppimisen monisyinen tapahtumien ketju, johon ei ole olemassa yhtä kaiken kattavaa teoriaa, vaan asiaa voi tarkastella lukuisista eri näkökulmista (Pietilä & Lintunen, 2014). Käsittelimme johdanto kappaleessa 'kieli' sanan määritelmän ja käymme nyt läpi sen oppimiseen liittyviä erilaisia tapoja, käsitteitä ja menetelmiä. Uuden ja vieraan kielen oppimisen prosessin tiedetään olevan pitkä ja moninainen, johon vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa oppijan ikä, motivaatio, ympäristö sekä oppimismenetelmät. Kielen oppimiseen liittyy monia erilaisia teorioita, kuten psykolingvistisiä ja sociolingvistisiä teorioita, mutta yhden tietyn teorian valitsemisen sijasta olisi tärkeämpää ottaa huomioon monia eri näkemyksiä monipuolisen näkökulman rakentumisen tueksi (Järvinen, 2014). Tässä tutkielmassa keskitymme määrittelemään kielen oppimiseen yleisesti tiedossa olevien ja laajasti tutkittujen menetelmien kautta, joita ovat kielisyöte, siirtovaikutus, implisiittisyys ja eksplisiittisyys sekä kielitaito. Nämä ovat vain

pintaraapaisu kielen oppimiseen, mutta tähän tutkimukseen on tehtävä raja-
aiheen laajuuden takia.

Vieraan kielen oppimisen perusta on siinä, että oppija kuulee kieltä
puhuttuna erilaisissa ympäristöissä (Pietilä & Lintunen, 2014). Tällaista ympärillä
kuultua puhuttua kieltä, josta pystyy oppimaan kieltä, kutsutaan nimellä kielisyöte
(Pietilä & Lintunen, 2014). Suomessa se voisi tarkoittaa esimerkiksi
englanninkielisen musiikin tai sarjojen seuraamista, sillä arkipäiväisessä
elämässä englannin käyttö puhumisessa on harvinaisempaa. Eneverin (2015)
mukaan luokkahuoneen ulkopuolella kuullulla syötteellä on merkittävä ja
positiivinen vaikutus kielen oppimisen kannalta. Kielisyötteen aktiivinen
hyödyntäminen, eli sisäistävä uusien rakenteiden huomaaminen, on
kielenoppimisen prosessin kannalta ratkaisevaa (Pietilä & Lintunen, 2014).

Vieraan kielen oppimiseen vaikuttaa olennaisesti jo puhuttu kieli, toisin
sanoen äidinkieli, sillä silloin aivoissa tapahtuu kahden eri kielen törmäys (Pietilä
& Lintunen, 2014). Näiden kielten vaikutusta toisiinsa määritellään sanalla
siirtovaikutus, jossa ihminen siirtää yhden jo opitun kielen piirteitä toiseen
vieraaseen opittavaan kieleen (Pietilä & Lintunen, 2014). Suomessa tämä
tarkoittaa suomen kielen äänteiden ja rakenteiden siirtämistä opittavaan
englannin kieleen, joka selittäisi suomalaisten niin sanotun ”rallienglannin”
aksentin. Siirtovaikutus on nähty menneisyydessä kielteisenä asiana, joka häiritsi
kielen oppimista ja keskittyi kielten eroihin, mutta nykyään se nähdään jopa
positiivisena asiana, jonka avulla kielistä voi etsiä helpottavia yhteneväisyyksiä
(Pietilä & Lintunen, 2014).

Kielenoppimisessa uskotaan olevan kaksi erilaista tapaa sisäistää tietoa:
implisiittinen eli tiedostamaton tapa ja eksplisiittinen eli tietoinen tapa (Sundman,
2014). Lapsi oppii useimmiten äidinkieltään implisiittisesti, sillä äidinkielen
kielisyöte on runsasta ja jatkuvaa elinympäristössä sekä lapsella on pakottava
tarve oppia äidinkieli kommunikaation takaamiseksi (Sundman, 2014). Voidaan
olettaa implisiittisen oppimisen tapahtuvan enemmän huomaamattomasti
arkielämässä, esimerkiksi kuuntelemalla tietyn kielisiä uutisia tai musiikkia.
Eksplisiittinen oppiminen on formaalimpaa yleensä luokkahuoneessa tapahtuvaa
oppimista, jossa oppija tiedostaa pyrkivänsä oppimaan vierasta kieltä (Sundman,
2014). Vieraan kielen oppimisessa eksplisiittinen oppiminen on tärkeässä
asemassa kielen vähäisen kielisyötteen sekä lapsen nuoren iän vuoksi, sillä

lapsien implisiittinen oppiminen alkaa heikkenemään jo kouluaikana, kun taas eksplisiittinen oppiminen alkaa kehittymään (Sundman, 2014). Sundmanin (2014) mukaan implisiittinen ja eksplisiittinen oppiminen eivät poissulje toisiaan, vaan molempien hyödyntäminen lisää positiivista kielenoppimista, vaikkakin tietyt ihmiset oppivat paremmin toisella tavalla kuin toisella.

Kielitaito tarkoittaa nimensä mukaisesti taitoa puhua kieltä, mutta termiä voi tulkita monesta eri näkökulmasta. Pyykön (2017) mukaan kielitaito ei tarkoita kielen ”täydellistä” puhumisen, lukemisen, kuuntelemisen ja kirjoittamisen taitoa, vaan sen taito voi vaihdella eri kielten välillä. Pietilä ja Lintunen (2014) nimittävät nämä taidot kielitaidon neljäksi osataidoksi. Opetushallitus määrittelee kielitaidon konkreettisten tilanteiden kautta, joissa puhuja selviytyy eritasoisesti erinäisistä viestinnän tilanteista (Opetushallitus, kielitaito). Useimmissa tapauksissa vieraan kielen opiskelijan kielitaito ei yltä sen kielen natiivipuhujan tasolle ja sen mukaan tavoitteetkin oppimisen suhteen tulee olla sopivat. Nykyään keskitytäänkin enemmän opittuihin asioihin kuin puutteisiin ja opetuksen tavoitteena ei olekaan syntyperäisen puhujan kielitaito (Pietilä & Lintunen, 2014).

Kielitaidon oppimiseen vaikuttaa monia eri tekijöitä, kuten oppijan ikä. Iän vaikutusta kielen oppimiseen on tutkittu paljon ja tärkein löydös on nuorten oppijoiden kielen omaksumisen taito ja vanhemmilla oppimisen nopeus ja sitä auttavat kognitiivisesti laajemmat taidot (Pietilä, 2014). Skinnari ja Sjöberg (2018) yhtyvät näkemyksiin nuorempien kieltenopiskelijoiden kyvykkyydestä omaksua vieras kieli ja tuovat myös esille oppimisen määrän vaikutuksen silloin, kun kielen opettelu aloitetaan varhennetusti. Aikaisemmin aloitetussa kielten opiskelussa merkittävää on yksilön joustavat kielenoppimisen herkkyyksikaudet, joita nimenomaan hyödynnetään toisten kielten oppimisessa (Skinnari & Sjöberg, 2018). Enever (2015) muistuttaa iän vaikutuksen kielen oppimiseen olevan vielä aikaisessa vaiheessa monien eri näkökulmien suhteen. Lukuisten tutkijoiden mukaan vielä on liki mahdotonta käsitellä ikäkysymystä ja siihen ei todennäköisesti löydy lopullista vastausta, vaikka osa-alueet viittaavatkin nuoremman iän hyötyjä kohti (Enever, 2015).

2.1.1 Kielen opettaminen alkuopetuksessa

Suomalaisessa yhteiskunnassa kielenopetuksen pedagogikaan opetuksesta on tietoa jo 1600-luvulta lähtien, vaikka varsinaiset kielen opettamisen menetelmät ovat syntyneet vasta 1800-luvun loppupuolella oppimisen tutkimisen myötä (Järvinen, 2014). Kansainvälisesti on tehty paljon tutkimusta aina lapsista vanhuksiin asti siitä, miten toinen kieli opitaan jo omaksutun äidinkielen tilalle (Pietilä & Lintunen, 2014). Pietilän ja Lintusen (2014) mukaan kieliä voi oppia joko virallisissa kouluopetuksissa tai luonnollisissa ympäristöissä erilaisissa viestintätilanteissa, joissa opittava kieli on esillä. Keskityimme tässä kappaleessa englannin kielen formaaliin oppimiseen suomalaisissa alakouluissa. Suomessa englannin kieli on vieras kieli eikä toinen kieli, sillä toisella kielellä viitataan yleensä tietyn maan viralliseen toiseen kieleen, esimerkiksi Suomessa ruotsin ja saamen kieleen (Pietilä & Lintunen, 2014). Skinnarin ja Sjöbergin (2018) mukaan englannin kielellä on kuitenkin erityinen asema Suomessa sen implisiittisyyden ja opetussuunnitelmissa olevien vieraita kieliä haastavimpien tavoitteiden ansiosta, jolloin sen voi nähdä enemmän toisena kielenä kuin vieraana kielenä.

Kielenopetukseen on aikojen saatossa muodostunut hyvinkin laaja kirjo erilaisia kielenopetuksen menetelmiä, mutta niiden hyödyntäminen opetuksessa väheni 1980-luvun aikana, kun siirryttiin enemmän oppilaskeskeiseen menetelmien kultakausien jälkeiseen aikaan (Järvinen, 2014). Koska kielen oppiminen on aina yksilöllinen prosessi, ei ole olemassa tiettyä menetelmää, joka sopisi kaikille, vaan oppilaiden tulisi löytää sopiva oppimistyyli itselleen (Järvinen, 2014). Opettajan ei tule Järvisen (2014) mukaan seurata yhtä tiettyä menetelmää kielenopetuksessa, vaan luoda itselleen oma käyttöteoria, jonka avulla opettaja pystyy auttamaan ja tukemaan oppilaita löytämään heille sopivia oppimistyyliä. Samaa mieltä on Enever (2015), jonka mukaan opettajia saatetaan opettaa tiettyyn menetelmään, jolloin oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin ei kiinnitetä tarpeeksi huomiota.

Kielenopetuksessa nykypäivänä sen tavoitteena ei ole pelkästään kieliopillinen tai rakenteellinen osaaminen, vaan kommunikatiivinen kompetenssi, joka tarkoittaa pystyvyyttä kommunikoida opetettavalla kielellä erilaisissa tilanteissa (Pietilä & Lintunen, 2014). Kommunikaatiossa on Pietilän ja Lintusen (2014) mukaan tärkeää muiden kielenoppijoiden tarjoama tuki

kielenkäyttötilanteissa, sillä kieltä opitaan muiden kanssa vuorovaikutustilanteissa.

Opetustilanteessa yleisesti luokkahuoneessa ovat läsnä oppilaat ja opettaja tai opettajat. Formaalisissa opetustilanteissa opettaja on se, joka tuo esiin uutta tietoa erilaisilla menetelmillä, jolloin opettaja on merkittävässä asemassa. Kieltä opettaessa siis opettajan kielitaidolla on merkitystä. Pietilän ja Lintusen (2014) mukaan kielen opettajalla tulee olla opetettavassa kielessä hyvä kielitieto ja hyvä kielitaito. Enever (2015) nostaa riittävän kielitaidon rinnalle kyvyn toteuttaa ikätasolle sopivia menetelmiä opetukseen ja korostaa suullisen kielitaidon tärkeyttä. Kuitenkaan opettajan ei tarvitse olla täydellinen, sillä tärkeintä kielenopetuksessa on kommunikaation onnistuminen ja sen voi tehdä virheiden kanssa (Pietilä & Lintunen, 2014). Nykyään kielenopetuksessa painopiste ei ole enää kieliopillisissa virheissä tai niiden korjaamisissa, mutta opettajan kielitaito tulee olla tarpeellisen hyvä, että hän pystyy tarvittaessa tukemaan oppilaita kielenoppimisessa (Pietilä & Lintunen, 2014). Kieltenopettajan tulee olla perehtynyt ja valmistautunut nimenomaan varhaisen kielen opetukseen, sillä siinä oppilaat tarvitsevat vanhemmasta oppijasta eroavia kehittäviä opetusmenetelmiä (Enever, 2015).

Opettajalla on luonnollisesti hyvin merkittävä rooli eri oppiaineiden opetustilanteissa. Kielen opettajan oma asenne ja itsetunto opetettavaa kieltä kohtaan ovat yksi merkittävä laatutekijä onnistuneessa kielenopetuksessa (Skinnari & Sjöberg, 2018). Suomalaisten ajatellaan yleisesti olevan hieman ujoja varsinkin sosiaalisissa tilanteissa. Skinnarin (2018) mielestä sopivin opettaja kielenopetukseen on innostunut ja motivoitunut osaava kielipedagogiikan tuntija. Opettajan ei tarvitse olla täydellinen kielten käyttäjä, sillä todennäköisesti oppilaistakaan ei tule täydellisiä kielen osaajia, joten realististen virheiden ja erilaisten aksenttien kuuleminen olisi oppilaille tärkeää (Kalliokoski ym., 2015). Englannin puhuminen suomalaisilla saattaa olla paikoittain heikkoa, joten Kalliokosken ym. (2015) mukaan oppilaita tulisi altistaa puhumaan ja kuuntelemaan erilaisilla ääntämisillä ja aksenteilla puhuttua englantia, jotta se rohkaisisi heitä käyttämään omaa kielitaitoaan.

2.1.2 A1-kielen aikaistaminen

Peruskoulussa A1-kieli tarkoittaa nykyään ensimmäisellä luokka-asteella alkavaa ensimmäisen vieraan kielen tai toisen kotimaisen kielen oppimista (Opetushallitus, A1-kielen opetus luokilla 1–2). Suomen valtioneuvosto päätti huhtikuussa vuonna 2018 aikaistaa ensimmäisen kielen opetuksen alkavaksi ensimmäiselle luokka-asteelle eli A1-kielen aloitus siirretään kolmannelta luokka-asteelta ensimmäiselle (Valtioneuvosto, 2018). Opetus- ja kulttuuriministeriön virallisessa 16.4.2018 antamassa tiedotteessa Suomen valtioneuvoksen sivuilla kerrottiin näin:

”Hallitus päätti viime viikon kehysriihessä, että ensimmäisen vieraan kielen eli A1-kielen opiskelu alkaa tulevaisuudessa jo peruskoulun ensimmäisen vuoden keväällä. Varhaisempi kieltenopetus tulee koskemaan kaikkia ekaluokkalaisia 1.1.2020 alkaen. Varhentamisen vaatimat asetusmuutokset annetaan syksyllä 2018 ja opetussuunnitelmat Opetushallituksessa vuoden 2019 aikana. Varhentamiseen käytettävät vuosiviikkotunnit (1 tunti ensimmäisen luokan keväälle ja yksi toiselle luokalle) lisätään tuntikehyksen.”

Sitaatissa mainitaan päätökseen liittyvistä asetusmuutoksista. Suomen valtioneuvoston asetuksen muutos koski perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:n muuttamista. Päätös kirjattiin 20.9.2018 ja asetus tuli voimaan 1.1.2020.

Skinnarin (2018) mukaan A1-kielen aikaistaminen ensimmäiseltä luokka-asteelta alkavaksi lisää tasa-arvoa koulutuksessa, sillä päätöksen mukaan kaikki oppilaat ympäri Suomen ovat mukana siinä. Vuosina 2017–2018 noin kolmannes Suomen kunnista harjoitti jo varhennettua A1-kielen opetusta ennen kolmatta luokka-astetta (Skinnari, 2018). Tämä aikaistamiseen liittyvä päätös siis lisäsi huomattavasti oppilaiden välistä tasa-arvoa, sillä nyt jokainen oppilas pääsee aloittamaan vieraan kielen jo ensimmäisellä luokalla. A1-kielen aikaistaminen lähti liikkeelle opetus- ja kulttuuriministeriön asettamasta selvityshankkeesta, jossa Riikka Pyykkö tutki nykyistä kielivarannon tilaa Suomessa ja siihen liittyviä kehitystarpeita (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2017). Pyykkö (2017) on määritellyt kielivarannon termin seuraavasti: ”Kielivarannolla tarkoitetaan kansallista kielitaitoa kokonaisuudessaan, kotimaisten ja vieraiden kielten osaamista sekä niiden opettamiseen tähtäävää suunnittelua.” Opetushallitus

(Opetushallitus, kielitaito) taas määrittelee kielivarannon arkielämän kautta; siihen kuuluu osattujen kielten hyödyntäminen esimerkiksi kotona, harrastuksissa tai työelämässä. Pyykön (2017) selvityksen mukaan Suomessa kielten opiskelu on hyvin yksipuolista, vaikka maahanmuuttajien lisääntyvä määrä on rikastanut Suomen kielivarantoa. Kielten yksipuolisuutta selittää suomalaisten vieraiden kielten osaaminen. Suomalaisesta 18–64-vuotiaasta aikuisväestöstä 2012 tehdyn tutkimuksen perusteella noin 94 prosenttia osaa jonkin verran vierasta kieltä (Pyykkö, 2017). Tämä kyseinen vieras kieli on useimmiten englanti (90 %) tai ruotsi (71 %) ja niiden jälkeen seuraavaksi osatut kielet ovat saksa vain 37 prosentilla ja ranska 15 prosentilla aikuisväestöstä.

Englannin kielen dominoiva osaaminen näkyy myös alakoulussa tehdyissä kielivalinnoissa. Vuonna 2016 perusopetuksen kolmannella vuosiluokalla alkavan A1-kielen suosituin valinta oli englanti 89,8 prosentilla oppilaista (Pyykkö, 2017). A1-kielen aikaistaminen on herättänyt keskustelua aiheesta, joka on useimmiten positiivissävytteistä. Skinnarin (2018) mukaan onnistunut varhennettu kieltenopetus tasa-arvon lisääntymisen lisäksi tarjoaa oppilaille onnistumisen kokemuksia, pysyvää kiinnostusta kieliä kohtaan sekä lisää kieli- ja kulttuuritietoisuutta.

Ennen virallista päätöstä A1-kielen aikaistamisesta suurimmat huolen aiheet olivat käytettävissä olevat tuntiresurssit ja rahoitus esimerkiksi opettajien rekrytointiin ja täydentäviin koulutuksiin (Skinnari, 2018). Nyt aikaistetun A1-kielen opetuksessa olisi tärkeintä keskittyä ikätasoiseen laadukkaaseen kielipedagogiikkaan, johon kuuluvat ajankohtaiset opetussuunnitelmat, selkeät tavoitteet sekä luokka-asteelle sopivat opiskelu menetelmät ja materiaalit (Skinnari & Halvari, 2018). Skinnari ja Halvari (2018) korostavat myös kielenopetuksen jatkumoiden tärkeyttä, sillä kielenopiskelussa ei tulisi olla turhia päällekkäisyyksiä ja toiminnan tulisi olla suunniteltua ja katkeamatonta.

2.2 A1-kielen tavoitteet ja sisältöalueet opetussuunnitelmassa

Perusopetuksen opetussuunnitelman (2014) mukaan alkuopetuksen vieraan kielen opetus painottuu pääosin kielen tutustumiseen ja kansainvälisyyden ymmärtämiseen. Perusopetuksen opetussuunnitelman (2014) jälkeen A1-kielen aikaistettua tälle on tehty oma täydennys nimellä Perusopetuksen

opetussuunnitelman perusteiden 2014 muutokset ja täydennykset koskien A1-kielen opetusta vuosiluokilla 1—2. Käytämme tässä tutkielmassa siitä lyhennettä POPS A1, 2019. Opetuksen tarkoituksena on herättää lasten mielenkiintoa eri kieliä kohtaan ja innostaa lapsia opiskelemaan kieliä myös tulevaisuudessa (POPS A1, 2019). Vieraan kielen opiskelun tulee olla hyvin oppilasjohtoista ja opittavien aiheiden on tarkoitus olla lapsille mielenkiintoisia, joten myös käytettävien opetusmateriaalien täytyy olla oppilaille relevantteja (POPS A1, 2019).

Opetusmateriaalien relevanttiuteen vaikuttavat monet asiat, mutta ehkä yksi tärkeimmistä on sopivan tasoisen kielen käyttö. Opetussuunnitelmassa ei tarkasti määritellä sanakohtaisesti minkälainen kieli on sopivan tasoista, mutta opetussuunnitelmassa kerrotaan, että opetettu vieras kieli pitäisi olla lähtöisin oppilaiden arkielämästä, sen pitäisi olla oppilaille mielenkiintoista ja CEFR A1 tason mukaista (POPS A1, 2019). Sopivan tasoisen kieli on erityisen tärkeää oppilasjohtoisessa opiskelussa eri materiaaleja käytettäessä, esimerkiksi oppilaiden tutkiessa kirjoja itsenäisesti, sillä alkuopetuksen tasolla oppilaiden äidinkielenkin osaaminen on hyvin vähäistä. Cambridgen yliopisto on luonut esimerkkisanalistoja jokaiselle CEFR tasolle osana englannin opetuksen edistämistä ja nämä sanalistat auttavat lastenkirjojen englannin kielen tason analysoinnissa (Cambridge University Press & Assessment, 2024). Sopivan kielen tason arvioinnissa auttaa myös erilaiset Suomen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan tehdyt oppikirjat. Koska vieraan kielen varhaistaminen alkuopetukseen on vielä kohtalaisen uusi muutos koulutusmaailmassa, jonka takia A1 tasoisia alkuopetukseen sopivia oppikirjoja ei ole vielä painettu useita. Come with me kirjasarja on yksi alkuopetuksen A1 tasoisen vieraan kielen opetukseen tarkoitettu oppikirjasarja, joka auttaa sopivan tasoisen kielen tutkimisessa (2024). Mikäli materiaalit eivät ole kieleltään sopivia oppilasjohtoiseen käyttöön, voi materiaaleissa kuitenkin olla potentiaalia esimerkiksi opettajajohtoiseen opetukseen, jolloin opettaja esimerkiksi lukee luokan edessä materiaalia ja tutkii oppilaiden kanssa materiaaleja yhdessä. Luokan kanssa yhteisesti materiaalien tutkiminen onkin hyödyllinen opetustapa, sillä havainnointipohjainen oppiminen on hyödyllinen opetustapa (Kalliokoski ym., 2015).

Osa alkuopetuksen A1 tasoisen vieraan kielen opetussuunnitelman tavoitteista ja sisältöalueista ovat relevantimpia opetuksessa käytettävien materiaalien kannalta kuin toiset. Tutkimme alkuopetuksen vieraiden kielten opetussuunnitelmaa yleisesti ja laajasti, mutta keskitymme tiettyihin tavoitteisiin ja sisältöalueisiin tutkimuksessamme enemmän kuin toisiin niiden relevanttiuden takia. Kaikki päivitetyt alkuopetuksen A1 tasoisen vieraan kielen opetussuunnitelman tavoitteet ja sisältöalueet löytyvät kandidaatintyömme liiteosiosta. Tutkimuksemme ja lastenkirjojen käytön kannalta opetuksessa relevanteimpia tavoitteita opetussuunnitelmassa ovat T4, T5, T9 ja näiden tavoitteiden sisältöalueet S2 ja S3. Nämä tavoitteet ja sisältöalueet muun muassa korostavat esimerkiksi kielellisen päättelykyvyn kehittämistä ja oppilaan oman havainnoinnin tärkeyttä (POPS A1, 2019).

Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan vuosiluokilla 1–2 kielen havainnointia tehdään pääosin puhutusta ja kuullusta kielestä, mutta pikkuhiljaa lisätään kirjoitetun kielen käyttöä ja sen havainnoimista (POPS A1, 2019). Tavoitteissa korostetaan myös erilaisten kielenoppimistapojen opettelua ja itselle sopivan tavan löytämistä. Tavoitteisiin liittyvissä sisältöalueissa painotetaan sopivien materiaalien valinnan tärkeyttä, materiaalien valinnassa on lähdettävä liikkeelle oppilasjohtoisesti ja valittava materiaaleja oppilaiden mielenkiintojen ja arkielämän perusteella. Oppilaan olisikin tarkoitus oppia ymmärtämään tavallisimpia lausahduksia ja sanontoja tutuissa tilanteissa (POPS A1, 2019), jolloin materiaalien valinta oppilaille tutujen asioiden kautta on tärkeää.

Koska alkuopetuksen vieraan kielen opetussuunnitelmassa myös mainitaan erikseen, että oppilaille ei tarvitse olla vielä lukutaitoa vieraan kielen suhteen (POPS A1, 2019), ovat lastenkirjojen kuvitukset suuressa osassa tekstin ymmärrettävyyden ja vieraan kielen oppimisen kannalta. Opetussuunnitelmassa rohkaistaan oppilaiden oman havainnoinnin sekä kielellisen päättelykyvyn edistämistä ja mahdollistamista pääosin puhutusta, mutta myös kirjoitetusta kielestä (POPS A1, 2019). Kirjoitetun kielen hahmottamisessa ja ymmärtämisessä kuvituksen rooli on suuri ja Teija Jylhä-Ollilakin kertoo opinnäytetyössään *Mörri-satukirja: Sadutus, symbolit ja kuvitus satukirjassa*, että hyvä kuvitus ja erityisesti esimerkiksi sarjakuvittaminen auttaa opettävien asioiden ymmärtämisessä (2010). Sarjakuvallisia keinoja ovat Jenna Hepo-Ojan kirjoittaman opinnäytetyön mukaan esimerkiksi tietyssä järjestyksessä luettavat

konkreettiset ruudut ja hahmojen tekojen ja tunteiden liioittelu piirrostyylissä (2024). Mediametkan verkkosivuilla sarjakuvan perusteissa kerrotaan myös sarjakuvalla ruutujen lisäksi olevan tyypillisiä erilaiset merkit ja esimerkiksi puhekuplat (2024).

Myös tekstin helppolukuisuus on tärkeää vieraan kielen alkuopetuksessa, koska oppilailta ei vaadita vielä lukutaitoa opiskelussa (POPS A1, 2019). Helppolukuisuuteen vaikuttaa kirjan yleinen sommittelu ja esimerkiksi Kotimaisten kielten keskuksen verkkosivujen mukaan myös tekstin silmäiltävyys, asiatiedon määrän annostelu, sanavalinnat ja niiden taivutusmuodot ja lauseenrakenteet (2024).

2.3 Lastenkirjallisuus ja sen käyttäminen opetuksessa

Lastenkirjallisuus on hyvin laaja kirjallisuuden kategoria, jota voi olla haastavaa määritellä tarkasti. Yleisesti lastenkirjallisuudesta puhuttaessa tarkoitetaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, mutta riippuen tilanteesta lapsi ja nuori voidaan määritellä eri ikäiseksi kuin toisissa tilanteissa. Lastenkirjallisuudesta käytetäänkin erilaisia rajauksia ja määritelmiä riippuen tilanteesta, jossa lastenkirjallisuudesta puhutaan. Myry Voipio ja Maria Laakso kertovatkin kirjallisuudentutkimuksen aikakauslehdessä *Avaimessa* kirjoittamassaan artikkelissa *Lasten- ja nuortenkirjallisuutta tutkimassa*, että kirjallisuuden lajin määrittäminen kohdeyleisön kautta on harvinaista ja hyvin ainutlaatuista, mutta kuitenkin ominaista lastenkirjallisuudelle (2017). Lastenkirjallisuutta on myös monenlaista, kuvakirjoista kauhukirjoihin, ja tämä yhä edelleen vaikeuttaakin lastenkirjallisuuden tarkkaa määrittelemistä. Kaisu Rättyä argumentoi *Skidi*-lehteen kirjoittamassaan artikkelissaan *Lastenkirjallisuuden lajikysymyksiä*, että lastenkirjallisuus ei ole kirjallisuudenlaji sillä lastenkirjallisuus itsessään kattaa alleen useita eri kirjallisuudenlajeja (2012).

Kuitenkin taas Tieteen termipankissa lastenkirjallisuudesta puhutaan kirjallisuuden lajina (2024). Tieteen termipankki määrittelee lastenkirjallisuuden tiiviisti seuraavanlaisesti: "lapsille ja nuorille kirjoitettua kirjallisuutta, joka elää ja kehittyy vuorovaikutuksessa aikuisten kirjallisuuden kanssa". Määritelmän lisäksi sivulta löytyy selite termille, jossa lastenkirjallisuudesta puhutaan kirjallisuuden

lajina. Selitteessä mainitaan esimerkiksi: “Lajin uranuurtajia olivat esim. Julius Krohn, Alli Nissinen, Arvid Lydecken, Anni Swan ja Raul Roine”.

Lastenkirjallisuudelle onkin hieman hankala tehdä konkreettisia rajoja. Lastenkirjallisuus voi laajimmillaan tarkoittaa hyvinkin laajaa kirjallisuuden alaa tai tyyliä, esimerkiksi 0–16-vuotiaille suunnatusta kirjallisuudesta voidaan puhua lastenkirjallisuutena, mutta tällöin tulee ottaa huomioon, että 2-vuotias ja 15-vuotias ovat hyvin erilaisia lukijoita keskenään kuten Myry Voipio ja Maria Laakso huomauttavat artikkelissaan (2017). Tästäkin syystä lastenkirjallisuutta kannattaa yleisesti lähestyä kattoterminä lapsille ja nuorille suunnatun kirjallisuuden suhteen.

Tutkimuksessamme emme lähesty termiä lastenkirjallisuus laajana kattoterminä kaiken ikäisten lasten ja nuorten kirjallisuudelle, vaan lähestymme lastenkirjallisuutta lasten- ja nuortenkirjallisuuden luoman rajauksen kautta, kuvailemamme lastenkirjallisuus on täten erotettu niin sanotusta nuorten kirjallisuudesta rajaten kohdeiän hieman alhaisemmaksi. Tutkimuksessamme käyttämämme kirjat olemme valinneet niin, että ne olisivat tarkoitettu noin 5–10-vuotiaille lapsille luettavaksi.

Lastenkirjojen käyttö opetuksessa, ja varsinkin kielikasvatuksessa, on hyödyllistä lapsen oppimisen kannalta. Lastenkirjat ovat lapsille tuttuja mediamuotoja entuudestaan ja kirjatkin voivat olla niitä, mitä lapset lukevat itse kotona, tai mitä vanhemmat heille lukevat. Tämä tutun kirjan tai mediamuodon avulla opiskelu pitää lapsen kiinnostuksen yllä ja helpottaa oppimista (Kalliokoski ym., 2015).

Tutun tarinan käyttäminen kielikasvatuksessa antaa lapselle mahdollisuuden tutustua kieleen jo tietämänsä avulla. Tutun tarinan avulla opiskeleminen antaa oppilaalle hyvän mahdollisuuden havainnoida kielen toimintaa erilaisissa tilanteissa ja oppia esimerkiksi uusia käyttötapoja jo tuntemilleen sanoille. Kalliokoski ym. (2015) korostavat, että yhdessä oppilaiden kanssa havainnointi ja tutkiminen on tärkeää oppimisen kannalta. Oppilaille jää helpommin mieleen kokemus omasta osallistumisesta verrattuna esimerkiksi pelkkään kuuntelemiseen ja paikallaan istumiseen. Suomen perusopetuksen opetussuunnitelman ohjeistuksessakin kerrotaan monilukutaidon ja erilaisten medioiden ja tekstien käytön tarpeellisuudesta opetuksessa kielikasvatuksen saralla (POPS, 2014).

2.4 *Aiempiä tutkimuksia aiheesta*

Tutkimuksemme aiheeseen liittyen on tehty vaihtelevasti tutkimuksia. Kansainvälisiä tutkimuksia lastenkirjallisuuden vaikutuksesta oppimiseen löytyy paljonkin, mutta siinä ongelmaksi nousee eri maiden kielipedagogiikan erilaisuus ja opetettavan kielen vaihtelevuus. Eurooppalaisia tutkimuksia on tehty ja ne olisivat eniten verrattavissa suomalaiseen kielipedagogiikkaan, mutta niissäkin esimerkiksi opetettava kieli, aloitusikä, oppimateriaalit ja -menetelmät eroavat suomalaisista käytännöistä. Aihe selkeästi kiinnostaa suomalaisia, sillä aiheeseen liittyen löytyy laaja kirjo erinäisiä opinnäytetöitä, mutta virallisista tutkimuksista on pulaa. Suomessa tutkimukset ovat keskittyneet yleensä lastenkirjojen sisältöihin ja teemoihin sekä niiden merkityksen varhaiskasvatuksessa ja lasten kehityksessä.

Jyväskylän yliopisto ja Åbo Akademi toteuttivat Opetushallituksen rahoittaman tutkimuksen vuonna 2021, jossa selvitettiin opettajien, oppilaiden ja heidän huoltajien näkökulmia varhennettuun englannin kielen aloitukseen. Tutkimuksesta kävi ilmi, että kaikki kolme kohderyhmää olivat suhtautuneet myönteisesti A1-englannin aloittamiseen ensimmäisellä luokka-asteella ja suhtautuminen pysyi myönteisenä suurimmalla osalla perusopetuksen loppupuolelle asti. Tutkimuksesta selvisi, että opettajat painottavat eniten suullista kielitaitoa ja lukemista sekä kirjoittamista kaikista vähiten. Mieluisimmat opetusmateriaalit opettajilla olivat työyhteisön valmiit materiaalit, musiikki ja kirjallisuus, vain kolmasosa käytti opetuksessaan apuna oppikirjaa. Oppilaat oppivat vapaa-ajalla englantia eniten kuuntelemalla musiikkia, pelaamalla videopelejä tai katsomalla videoita.

Päivikki Pesonen toteutti vuonna 2020 aiheeltaan samankaltaisen pro gradu -tutkielman varhennetusta englannin kielen opetuksesta opettajien, esikoululaisten ja heidän vanhempiensa näkökulmista. Pesonen toteutti tutkimuksensa fenomenografisena ja keskittyi lähinnä kohderyhmien käsityksiin varhennetusta englannin kielen opetuksesta. Hänenkin tutkimuksestaan kävi ilmi positiiviset näkemykset kaikilta kohderyhmiltä, vaikkakin jotakin huolia nousi opettajilta liittyen opetusmateriaaleihin ja oppilaiden jaksamiseen. Tutkimuksessa haastateltujen opettajien mukaan oppikirjat ovat puutteellisia ja

he mieluummin käyttävät muita materiaaleja, kuten lauluja, pelejä ja internetistä löytyviä materiaaleja.

Charlotte Metsälä tutki vuonna 2017 pro gradu -tutkielmassaan varhennetun englannin kielen opetuksen työtapoja ja opetusmenetelmiä ensimmäisellä luokalla. Tutkimus tehtiin ennen A1-kielen aikaistamista, joten silloin englannin kielen opetukselle ensimmäisellä luokka-asteella ei ollut virallisia opetussuunnitelmia tai muita vastaavia ohjeita. Metsälä havainnoi tapaustudkimuksessaan kolmea varhennetun englannin kielen ryhmää ja kahta kolmannen luokka-asteen ryhmää. Tutkimuksesta kävi ilmi opettajien käyttävän eniten kielisuihkutusta ja toistamismenetelmiä varhennetuilla luokilla, kun taas kolmannella luokka-asteella ei ollut tiettyä opetusmenetelmää vaan oppikirjoja suosittiin opetuksessa eniten.

Inka Vappula tutki pro gradu -tutkielmassaan vuonna 2019 neljäs kuudesluokkalaisen valmiuksia lukea ja ymmärtää englanninkielistä lastenkirjallisuutta. Samalla hän pohti lastenkirjallisuuden käyttömahdollisuuksia vieraan kielen opetuksessa. Tutkimuksesta kävi ilmi kielitaitotason määrittelevän oppilaiden lukukäyttäytymistä ja oppilaiden käytäntöön ennemmin kääntää sanoja kuin ennakoida ja päätellä niiden merkityksiä. Vappula tuo tutkimuksen lopussa tulosten perusteella ilmi lastenkirjallisuuden mahdollisuuden suomalaisten koulujen lukutaidon laaja-alaisena kehittäjänä.

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Kerromme tässä luvussa tutkimuksemme toteutuksesta sekä tuomme esiin tutkimuskysymyksemme. Käymme myös läpi tutkimuksen menetelmiä ja aineiston keruun sekä analyysiin liittyviä tapoja. Kuvailimme myös valitsemamme lastenkirjat sisällöltään kirjakohtaisesti helpottaaksemme analyysin luettavuutta.

3.1 Tutkimustehtävä

Tutkimuksessamme selvitämme laadullisen sisällönanalyysin avulla miten valitsemamme englanninkieliset lastenkirjat vertautuvat alkuopetuksen A1 tasoisen vieraan kielen opetussuunnitelmassa esitettyihin tavoitteisiin ja niiden sisältöihin. Mielestämme aihe on hyvin tärkeä, sillä kirjallisuuden käyttöä opetuksessa on tutkittu pääosin vain kielikasvatuksessa suomen kielen osalta ja kirjallisuuden käyttöä vieraan kielen opetuksessa on tutkittu huomattavasti vähemmän. Kirjallisuuden ja muidenkin erilaisten medioitten käyttö kielikasvatuksessa on todettu hyödylliseksi oppimisen kannalta ja sitä suositellaankin esimerkiksi äidinkielen opetuksen osiossa Suomen perusopetuksen opetussuunnitelmassa (2014). Haluamme tuoda sisällönanalyysillämme ilmi asioita, joita pitäisi ottaa huomioon materiaalien valinnassa kielikasvatukseen opetussuunnitelman perusteella. Tutkimuskysymyksemme on:

1. Miten valitsemamme englanninkieliset lastenkirjat vertautuvat alkuopetuksen A1 tasoisen vieraan kielen opetussuunnitelman tavoitteisiin ja sisältöihin?

3.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimuksen toteutimme laadullisin eli kvalitatiivisin menetelmin. Laadullisen tutkimuksen yksi merkittävin ominaispiirre on tutkittavan asian ymmärtäminen (Puusa & Juuti, 2020). Laadullinen tutkimus yleensä yhdistetään aineistolähteisyyteen (Puusa & Juuti, 2020), ja tämä tutkimus nojaa vahvasti aineistoon ja sen tulkitsemiseen. Puusa ja Juuti (2020) korostavat myös aineiston ja teorian välistä vuoropuhelua, jota pyrimme tuomaan esille tässä tutkielmassa. Eskola ja Suoranta (1998) kuvaavat pelkistytysti laadullisen aineiston olevan ilmiänsultaan tekstiä, joka voi olla syntynyt tutkijan toimesta tai ei. Tässä tutkielmassamme käytimme jo olemassa olevia aineistoja eli lastenkirjoja. Laadullisessa tutkimuksessa aineistojen otantamäärä on pieni ja niitä tulisi tarkastella mahdollisimman perusteellisesti (Eskola & Suoranta, 1998).

Laadullisessa tutkimuksessa aineiston hankinta ja sen analyysi ovat sidoksissa toisiinsa (Puusa & Juuti, 2020). Tutkimuksemme aineiston analyysitavaksi valitsimme laadullisen sisällönanalyysin. Puusa ja Juuti (2020) kuvailevat laadullisen aineiston analyysin olevan yksityiskohtien yhdistämistä tutkijan hahmottamaan kokonaisuuteen, josta lukija pääsee helposti tutkimuksen sisälle. Laadullisessa sisällönanalyysissä tutkija tunnistaa ja nimeää aineistostaan löytyviä elementtejä, jotka voivat olla yksittäisiä sanoja tai isompia katkelmia (Vuori, 2021). Sisällönanalyysin tulee olla systemaattista eli aineistoteksteistä tulee etsiä samoja elementtejä ja aineisto tutkitaan tarkasti läpi (Vuori, 2021). Kun nämä elementit ovat löytyneet, voidaan tehdä johtopäätöksiä sisällöstä ja vastata tutkimuskysymyksiin (Vuori, 2021).

3.3 Aineiston keruu

Tutkimusmenetelmäksemme valitsimme laadullisen sisällönanalyysin englanninkielisistä lastenkirjoista. Halusimme tutkia lastenkirjoja, jotka olisivat yleisesti tunnettuja Suomessa ja joita vanhemmat mahdollisesti lukisivat lapsilleen kotona. Ajattelimme, että oppilaalle tutun kirjan avulla heidän on helpompi opiskella uutta kieltä ja tutustua yleisesti englannin kielellä lukemiseen. Täten yksi aineiston valinnan kriteereistämme oli lastenkirjan yleinen tunnettavuus Suomessa, tarkensimme myös, että kirjan tulee olla alun perin

Suomalainen eli Suomalaisen kirjoittajan kirjoittama. Kirjojen tunnettavuuden perustimme Pirkanmaan kirjastojen ja Suomen kirjallisuuden seuran valikoimiin, joista valitsimme mielestämme tunnettuja kirjoja.

Toinen kriteereistämme oli, että kirjan täytyy olla käännettynä englanniksi ja siitä täytyy löytyä englanninkielinen painos kaupungin tai kunnan kirjastosta, että se olisi kaikkien saatavilla. Me keräsimme aineistomme Tampereen Kaupunginkirjastosta. Halusimme myös tarkemmin tutkia alkuopetuksen ikäisille lapsille suunnattuja kuvakirjoja, jotta lastenkirjojen taso olisi sopiva alkuopetukseen. Halusimme myös tutkia, miten kuvitus tukee englannin oppimista lastenkirjoissa, joten päätimme kuvakirjan yhdeksi kriteereistämme. Halusimme myös keskittyä tarinallisiin tai draamankaarellisiin kirjoihin, jotka eivät olisi kovin pitkiä, että ne olisivat kokonaisuudessaan mielenkiintoisia oppilaille ja sopivan tasoisia. Eli kriteereitämme olivat:

1. Tunnettu Suomalainen lastenkirja, suomalaiselta kirjailijalta
2. Englanninkielinen käännös, joka löytyy kaupungin tai kunnan kirjastosta
3. N. 5–10-vuotiaille lapsille suunnattu kuvakirja
4. Lastenkirjassa on selkeästi seurattava tarina tai draamankaari
5. n. 30 sivuisia kirjoja

Käytimme sopivien kirjojen etsimisessä Pirkanmaan kirjastojen, eli Piki-kirjastojen ja Suomen kirjallisuuden seuran hakukoneita ja lainasimme käyttämämme kirjat Tampereen kaupunginkirjastosta. Piki-kirjastojen kokoelmista löysimme hakusanoilla "lastenkirja" ja "kuvakirja" ja rajauksilla englanninkielinen, jonka alkuperäkieli on suomi tai ruotsi, kaunokirjallisuus, lapset ja nuoret, 111 kirjaa. Suomen kirjallisuuden seuran kokoelmista löysimme hakukoneella 110 teosta rajauksilla: alkuperäiskieli suomi tai ruotsi, kohderyhmä lapset ja nuoret, kaunokirjallisuusgenre kuvakirja, käännöskieli englanti. Vertasimme hakutuloksia ja molemmissa hakukoneissa tuli esille paljon Tove Janssonin kirjoittamia Muumikirjoja, Aino Havukaisen ja Sami Toivosen kirjoittamia Tatu ja Patu kirjoja ja Mauri Kunnaksen kirjoittamia kirjoja. Näiden kirjasarjojen lisäksi tuli esille muitakin kirjoja ja kirjasarjoja, jotka löytyivät molemmilla hakukoneilla, mutta käytimme kirjojen valinnassa omaa käsitystämme kirjojen yleisyydestä ja tunnettavuudesta ja päädyimme yllä

mainittuihin kirjasarjoihin. Löytämistämme ja valitsemiimme kriteereihin sopivista lastenkirjoista valitsimme kolme lastenkirjaa, joista tutkimme englanninkielisiä painoksia. Tutkimamme kirjat ovat:

TAULUKKO 1. Analysoitavan aineiston kuvaus

Sitaattikoodi	Tatu ja Patu	Muumi	Herra Hakkarainen
Kirjan nimi, tekijä ja julkaisu vuosi	Tatu's and Patu's marvelous Christmas, Aino Havukainen ja Sami toivonen, 2017	The book about Moomin, Mymble and little My, Tove Jansson, 1952	Good night Mr. Clutterbuck, Mauri Kunnas ja Tarja Kunnas, 1999
Kirjan Suomenkielinen painos	Tatun ja patun ihmeellinen joulu	Kuinkas kävikään?	Hyvää yötä Herra Hakkarainen
Kirjan aiheet ja Teemat	Joulu, kummellukset, ystävyys	Seikkailu, ystävyys, perhe	Seikkailu, vuorokaudenajat, unissakävely
Sivumäärä	32	24	36
Lyhyt kuvaus	“--- Tatu ja Patu on kutsuttu viettämään joulua Veeran luo. --- Mutta voi ei: pojat menevät vahingossa väärään taloon, Lahtisille, --- Koska jouluvalmisteluja ei ole talossa aloitettu selvästi ollenkaan, Tatu ja Patu päättävät laittaa töpinäksi ja yllättää Veeran iloisesti. ---”	“Lastenkamarin klassikko, --- Muumipeikko, Mymmeli ja pikku Myy seikkailevat ja joutuvat ihmeellisiin kummelluksiin. Kuinkas kävikään? - kysytään ja lukija pääsee eteenpäin kurkistamalla uteliaisuutta herättäviin reikiin.”	“Herra Hakkarainen on autuaan tietämätön maineestaan kaupungin uutterimpana unissakävelijänä. --- Liity sinäkin seuraan, niin näet, millaiseksi öisten katujen pelottomaksi sankariksi päivisin niin hillitty herra Hakkarainen muuttuu!”

Kirjojen lyhyet kuvaukset on noudettu Piki-kirjastojen verkkosivuilta ja lyhennetty sopimaan tutkimukseemme (2024).

3.4 Aineiston analyysi

Lastenkirjojen sisällön analysoinnissa keskityimme kirjoissa käytettyyn kieleen, kuvitukseen ja helppolukuisuuteen. Kielen kannalta analysoimme sitä, kuinka relevanttia käytetty kieli on alkuopetuksen ikäisille oppilaille aiheen suhteen ja kuinka sopivan tasoista kieli on alkuopetuksen tasoiseen vieraan kielen opetukseen. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden alkuopetuksen

kielikasvatusta koskevien muutoksien ja lisäysten mukaan alkuopetuksen vieraan kielen opetuksessa opetettava kieli on oltava hyvin yksinkertaista ja lapsille arkipäivässä käyttökelpoista sanastoa (POPS A1, 2019).

Kielen relevanttiuden lisäksi tutkimme lastenkirjojen kieltä helppolukuisuuden suhteen. Alkuopetuksessa oppilaiden lukutaito on vielä hyvin vaihtelevaa ja alkuopetuksen A1 tasoisten vieraiden kielten opetussuunnitelmassakin mainitaan, että opetuksen alkuvaiheessa oppilailta ei odoteta vielä vieraan kielen lukutaitoa (POPS A1, 2019). Koska oppilailta ei vaadita vielä vieraan kielen lukutaitoa, on tekstien oltava helppolukuisia. Helppolukuista kielestä tekee yksinkertaiset sanat ja lauseenrakenteet sekä lyhyet lauseet. Muita vaikuttavia tekijöitä ovat tekstin sommittelu ja asettelu kirjassa, fontin koko ja käyttö sekä tekstin määrä kappaleessa.

Kuvituksen osalta tutkimme sitä, kuinka lastenkirjojen kuvitus tukee englannin kielen oppimista. Tutkimme, miten kuvituksessa ilmaistaan tekstissä ilmeneviä asioita, kuten hahmojen tekemisiä, tunnetiloja tai yleisiä tarinan tapahtumia. Tutkimme myös kuvituksen yleistä kiinnostavuutta, pitääkö lastenkirjan kuvitus oppilaan kiinnostuksen yllä.

3.5 Kirjakohtainen sisällön kuvaus

Tatu ja Patu kirjassa päähahmot Tatu ja Patu ovat kutsuttu viettämään ystävänsä Veeran luokse joulua, mutta kaverukset päätyvät vahingossa väärään taloon. Talo, johon kaverit ovat päätyneet on Lahtisten talo, ja Lahtiset ovat lähteneet jouluksi Teneriffalle. Kirjassa Tatu ja Patu valmistelevat innoissaan joulua Lahtisten talossa sen perusteella mitä he muistavat Veeran selityksistä ja etsivät esimerkiksi sopivaa hyväkuntoista joulupukkia, jonka voisivat ostaa kotiin koristeltavaksi.

Tarina on humoristinen ja keskittyy jouluun ja sen juhlintaan. Kirjassa on kohtalaisen paljon tekstiä ja se on ripoteltu ympäri kirjaa selkeisiin narratiivisiin tekstikappaleisiin, puhekupliin ja lyhyempiin havainnollistaviin teksteihin. Tekstin paljous ja sijainti täten vaihtelee sivuttain paljon. Teksti on kohtalaisen yksinkertaista ja fontti on pääosin hyvin selkeää. Kirjassa käytetään paljon sarjakuvamaisia keinoja tarinan kerronnassa, kuten esimerkiksi

sarjakuvaruutuja, liioiteltuja hahmojen ilmeitä ja kehonkieliä sekä vauhtiviivoja ja muita sarjakuvallisia merkkejä (Hepo-Oja, 2024; Mediametka.fi, 2024).

Muumikirjassa Muumipeikko on lähtenyt hakemaan maitoa kaupasta Muumimammalle ja törmää matkalla Mymmeliin, joka on kadottanut Pikku Myyn. Kaksikko lähtee etsimään Pikku Myytä ja heille tapahtuu kaikenlaista matkalla. Kirja on seikkailutarina, jossa tarinaa eteenpäin kuljettava narratiivinen teksti on kirjoitettu runomuotoon. Kaikki kirjan teksti löytyy selkeistä kappaleista, ja kirjassa suuressa osassa ovat kuvitukset. Tekstikappale on usein sijoitettu esimerkiksi aukeamalle toisen sivun alareunaan pois kuvituksen tieltä. Tekstin fonttina on käytetty vanhaa kaunokirjoitustyyliä ja kuvituksessa on käytetty vain muutamia värejä luoden kirjalle hyvin selkeän värimaailman. Kirjan tekstin kieli mukailee kirjan julkaisuaikaa. Kirja on alun perin julkaistu vuonna 1952, joten kirjan kieli on hieman vanhahtavaa.

Herra Hakkarainen kirjassa kirjan päähenkilö Herra Hakkarainen on toistuva unissakävelijä. Kirjassa kuvataan hänen arkielämänsä ja sitä, kuinka aina nukkumaan menessään hän alkaa kävelemään unissaan ja tekemään kaikkea hullunkurista, mitä hän ei tekisi valveilla ollessaan. Kirja on humoristinen ja käsittelee jonkin verran vuorokaudenaikoja ja arkielämän tekemisiä. Tarina kerrotaan narratiivisella tekstillä selkeissä kappaleissa ja tekstiä on kohtalaisen paljon kirjassa, mutta kuvitus ja teksti ovat hyvin tasapainossa kirjassa. Kirja on hyvin tyypillinen Mauri ja Kirsi Kunnaksen kirja humoristisella tarinallaan ja tutuilla tietyn tyyllisillä kuvituksillaan. Käytetty kieli on kohtalaisen yksinkertaista ja fontti selkeä.

4 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa kuvaamme sisällönanalyysimme tuloksia aihe- ja kirjakohtaisesti. Olemme analysoineet kirjoja kohtalaisen laajasti, relevanttiuden, helppolukuisuuden ja kuvituksen osalta. Sidomme analyysiämme teoriaan saadaksemme mahdollisimman objektiivisia tuloksia.

4.1 Kirjojen relevanttius alkuopetukseen

Alkuopetuksen vieraan kielen opetussuunnitelmaa tutkien ja kirjoihin sitä verraten tulimme tulokseen, että aiheiltaan kieli oli jokaisessa kirjassa kohtalaisen relevanttia alkuopetuksen oppilaille (POPS A1, 2019). Kielen ja yksittäisten sanojen vaikeustaso oli kuitenkin paikoitellen korkeampi kuin esimerkiksi alkuopetuksen vieraan kielen oppikirjoissa ja Cambridgen tasokohtaisissa sanalistoissa (Come with me 1 ja 2, 2024; Cambridge Press & Assessment 2024) ja mitä alkuopetuksen A1 tasoisen vieraan kielen opetussuunnitelma antaa ymmärtää (POPS A1, 2019). Alkuopetuksen A1 tasoisen vieraan kielen opetuksessa opetettava sanasto koostuu pääosin lapsille arkielämässä relevanteista ja heitä itseä kiinnostavista sanoista, tervehdyksistä ja muista arkielämälle tyypillisistä keskustelun sanoista (POPS A1, 2019). Lastenkirjoille on yleisesti tyypillistä käsitellä lapsille relevanttia sanastoa, joten lähtökohtaisesti oletuksemme oli, että sanasto olisi edes kohtalaisen relevanttia alkuopetukseen.

4.1.1 Aiheen relevanttius alkuopetukseen

Aiheiltaan kirjat olivat kohtalaisen relevantteja alkuopetukseen. Tatu ja Patu kirja käsitteli joulua Suomessa. Joulua on jokaiselle Suomalaiselle lapselle aiheena tuttu vähintäänkin pintatasolla ja monet suomalaiset lapset juhliivat joulua esimerkiksi perheensä kanssa. Joulua on aiheena myös hyvä sen takia, että yleisesti tarkasteltuna joulua on suurimmalle osalle lapsista tapahtuma, jota he

odottavat innolla. Jos lapsilla on positiivisia kokemuksia aiheesta, on kielen opiskelu huomattavasti miellyttävämpää. Aiheena joulun toimii ja on lapsille relevantti myös sen takia, että kouluissa juhlistetaan joulua usein koko koulun voimin ja aihe on paljon esillä loppuvuodesta. Tämän takia kirjan aihe voisikin toimia hyvin juuri loppuvuodesta vieraan kielen opetuksessa. Tatu ja Patu kirjan aiheesta täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että ei voida olettaa jokaisen oppilaan juhlivan joulua perheensä kanssa. Joillekin oppilaille aihe saattaa olla arka esimerkiksi uskonnollisista syistä tai perheeseen liittyvistä syistä tai aihe ei vain muuten vain ole juuri kyseisen oppilaan kohdalla relevantti. Perusopetuksen opetussuunnitelmassakin mainitaan, että jokaisen oppilaan tausta täytyy ottaa huomioon materiaalien valinnassa (POPS A1, 2019). Yleisestikin oppilaiden taustan huomioiminen on tärkeää opetusmateriaaleja valittaessa.

Muumikirjassa ei ole samalla lailla helposti tunnistettavaa yksittäistä aihetta kuin Tatu ja Patu kirjassa. Muumikirjan hahmot kulkevat ympäriinsä etsien kolmatta hahmoa ja hänet löydettyään he etsivät tietä kotiinsa, kirja onkin niin sanottu seikkailukirja. Sisällöltään kirja on kohtalaisen relevantti, sillä kirjassa kuljeskellaan esimerkiksi metsissä ja rannoilla, mutta kyseisen kirjan kohdalla relevanttiutta alkuopetukseen pitää tarkastella tarkemmin käytetyn kielen osalta. Seikkailu aiheena on hyvin yleinen lastenkirjallisuudessa, joten hyvin todennäköisesti myös oppilaille tuttu aihe. Aiheeseen relevanttiutta tuovat myös kirjasarja ja hahmot, jotka siinä seikkailevat. Muumit ovat aiheena hyvin tuttu suurelle osalle suomalaisista lapsista ja kirjan päähahmot ovat Muumipeikko, Mymmeli ja Pikku Myy, jotka ovat yksiä tunnetuimpia hahmoja Muumeissa. Tämä hahmojen tunnettavuus motivoi lasta oppimaan kieltä ja mainitaankin tärkeänä huomioitavana asiana opetusmateriaalien valinnassa alkuopetuksen A1 tasoisen vieraan kielen opetuksen opetussuunnitelmassakin (POPS A1, 2019).

Herra Hakkarainen kirja on aiheen kannalta hieman samankaltainen Muumikirjan kanssa, kirjassa ei ehkä ole niin selkeää yksittäistä tarkkaa aihetta, mutta kirjan päähahmo kävelee unissaan kirjassa ja tekee kaikkea hauskaa ja kummallista sitä tehdessään, joten lähimpänä yksittäistä aihetta kirjassa on ehkä juuri tämä unissakävely. Yleisesti kirjassa käsitellään nukkumista, kaupunkiympäristöä ja arkipäiväisiä tekemisiä, jotka ovat tuttuja ja kohtalaisen relevantteja alkuopetuksen ikäisille lapsille. Alkuopetuksessa opetettavat aiheet ovat vahvasti sidoksissa oppilaiden arkielämään (POPS A1, 2019) ja Herra

Hakkarainen kirjan aiheet sopivat kohtalaisesti juurii näihin aiheisiin, toki Herra Hakkarainen kirja laajentaa aiheita hieman alkuopetuksen tasosta, mutta silti pysyy kohtalaisella tasolla relevanttiuden suhteen. Kirjasarja on myös yleisesti tunnettu Suomessa ja kirjan päähenkilö on tunnetuimmasta päästä kirjasarjan hahmoja, joten tältäkin osin kirja on relevantti alkuopetukseen.

4.1.2 Kielen relevanttius alkuopetukseen

Valitsemissamme kirjoissa käytetty kieli oli vaihtelevan relevanttia alkuopetukseen. Kuten edellä olevassa kappaleessa kirjoitimmekin, kaikkien kirjojen aiheet sopivat kohtalaisesti lasten arkielämään ja kielikin on arkielämään liittyvää ja siltä osin relevanttia, mutta paikoitellen kielen taso on alkuopetuksen tasoa korkeampaa (Cambridge University Press & Assessment, 2024; Come with me 1 ja 2, 2024; POPS A1, 2019)

Tatu ja Patu kirjassa käsiteltiin joulua ja se sisältääkin paljon joulusanastoa. Käytetyt joulusanat ovat relevantteja alkuopetuksen ikäisille lapsille sillä joulua on osa lasten arkielämää, ja pääosin nämä käytetyt joulusanat ovat sopivaa tasoa alkuopetukseen. Oppilaat todennäköisesti tietävät nämä sanat äidinkielellään, mikäli he ovat oppineet suomalaisia jouluperinteitä ja erityisesti mikäli he juhlistavat joulua. Osa kirjassa käytetyistä joulusanoista sekä muistakin sanoista ja ilmauksista ovat kuitenkin alkuopetuksen vieraan kielen tasoista opetusta korkeampitasoisia, mutta ne voivat silti toimia opetuksessa tutkimismielessä (Cambridge University Press & Assessment, 2024; Come with me 1 ja 2, 2024). Näitä sanoja tai ilmauksia Tatu ja Patu kirjassa ovat esimerkiksi Holiday jitters, prancing, togetherness ja scrumptious. Nämä sanat ja ilmaukset ovat vain esimerkkejä sanoista ja ilmauksista, jotka eivät alkuopetuksen oppikirjoja tutkimalla ja Cambridgen yliopiston luomiin A1 tason sanastoihin vertaamalla ole opetettavan ja A1 tasoisen sanaston joukossa tai jotka ovat tyylillisesti erilaisia tyypillisesti opetettavista sanoista (Cambridge University Press & Assessment, 2024; Come with me 1 ja 2, 2024). Myös jotkut Tatu ja Patu kirjassa käytetyistä lauseenrakenteista ovat alkuopetuksen oppilaiden osaamistasoa korkeampia ainakin kirjoitetun kielen kannalta verraten esimerkiksi alkuopetuksen vieraan kielen oppikirjoissa esiintyviin lauseenrakenteisiin (Come with me 1 ja 2, 2024), sillä alkuopetuksen oppilailta ei vielä vaadita lukutaitoa vieraan kielen osalta

(POPS A1, 2019). Tatu ja Patu kirjassa on käytetty paljon erilaisia sivulauseita ja osa lauseista ei seuraa yksinkertaisinta sanajärjestystä, toisin kuin alkuopetuksen vieraan kielen oppikirjoissa opetetut lauseet (Come with me 1 ja 2, 2024). Alkuopetuksen suomen kielen opinnoissa oppilaat opiskelevat vain yksinkertaisia lauseenrakenteita ja vieraan kielen opetuksessa oppiminen painottuu pääosin yksittäisten sanojen puolelle (Come with me 1, 2024). Täten monimutkaiset lauseenrakenteet eivät ole vielä relevantteja alkuopetukseen, varsinkaan vieraan kielen opinnoissa.

Muumikirjassa käytetty sanasto on suhteellisen relevanttia alkuopetukseen, mutta tässäkin kirjassa kuten Tatu ja Patu kirjassa käytetään alkuopetuksen tasoa korkeatasoisempaa kieltä paikoitellen (Cambridge University Press & Assessment, 2024; Come with me 1 ja 2, 2024). Muumikirjassa esiintyy paljolti niin sanottua perussanastoa, sanoja, joita opetetaan esimerkiksi alkuopetukseen suunnatuissa vieraan kielen oppikirjoissa tai saman tyylistä sanastoa, esimerkiksi mother, flower, rain ja sky, mutta kirjasta löytyy myös useita sanoja ja ilmauksia, jotka ovat korkeatasoisempia tai joita ei nykyaikana esiinny puhutussa kielessä juurikaan, esimerkiksi gale, ire, 'twas ja woe (Cambridge University Press & Assessment, 2024; Come with me 1 ja 2, 2024). Muumikirjan alkuperäinen painos on kirjoitettu vuonna 1952 ja englanninkielinen käännös mukailee kirjan alkuperäistä painosta ja sen aikakautta hieman vanhahtavilla kielivalinnoillaan. Kirja on myös kirjoitettu runolliseen muotoon ja monet runolliset ilmaukset ovat sellaisia, joita harvemmin käytetään arkipäiväisessä puheessa.

Runollinen kirjoitustyyli vaikuttaa myös lauseenrakenteisiin tekemällä niistä epärelevantimpia alkuopetukseen. Muumikirjassa lauseenrakenteet ovat runollisen kirjoitustyylin takia monimutkaisempia ja oppilaiden lukemistasoa korkeammalla. Esimerkkilauseita runomuotoisista lauseenrakenteista ovat muun muassa: "So they decided they'd retire, and through the open window, when – what do you think happened then?". Lause on esimerkiksi tarkoituksen mukaisesti jätetty kesken sanan when jälkeen luomaan jännitettä seuraavaa tekstikappaletta varten, mutta tämä vaikuttaa tekstin selkeyteen sillä lauseen yhtäkkinen muuttaminen kysymykseksi, ja lauseen auki jättäminen luovat epäselvyyttä. Alkuopetuksessa käytettyjä oppikirjoja tutkimalla havainnoimme kuitenkin, että oppilaille opetetaan yksinkertaisempia lauseita (Come with me 1 ja 2, 2024).

Kotimaisten kielten keskuksen verkkosivuilla kerrotaan, että virkkeestä tekee myös helppolukuisen esimerkiksi tietyt verbien muodot (2024). Ohjepankin mukaan helpommin ymmärrettäviä verbejä ovat esimerkiksi persoonamuotoiset verbit (2024) ja runomuodon takia verbeistä käytetyt muodot vaihtelevat tekstissä paljon.

Herra Hakkarainen kirjassa sanasto ja kieli yleisesti on ehkä kaikkein relevantteinta valitsemistamme kirjoista. Kirja seuraa Herra Hakkarasta, Mauri Kunnaksen kirjoista tuttua hahmoa, kävelemässä unissaan ympäriinsä ja tekemässä kummallisia asioita. Kirjassa kerrotaan Herra Hakkaraisen arkielämästä, jolloin kirjassa tulee ilmi paljon arkista sanastoa sekä arkisia ilmauksia, joita lapset kuulevat omalla äidinkielellään jokapäiväisessä elämässään, kuten esimerkiksi the morning news, the store, go to bed ja shower, täten sanasto on yleisesti relevanttia lapsille (Cambridge University Press & Assessment, 2024; Come with me 1 ja 2, 2024; POPS A1, 2019). Tässäkin kirjassa kuitenkin ilmestyy yksittäisiä sanoja ja ilmauksia, jotka ovat alkuopetuksen tasoa vaikeampia, mutta verrattuna kahteen toiseen kirjaan sekä Cambridgen sanalistoisiin (2024) ja Come with me 1 ja 2 oppikirjoihin (2024) Herra Hakkarainen kirjassa kieli on yleisesti lähempänä alkuopetuksen tasoa. Toki myös Herra Hakkarainen kirjassa, kuten muissakin tutkimissamme kirjoissa, löytyy myös yksittäisiä sanoja, joita on sijoitettu Cambridgen sanastolistoilla esimerkiksi tason B1 sanastoihin. Kirjassa lauseenrakenteet ovat myös yksinkertaisia. Herra Hakkarainen kirja on valitsemistamme kirjoista ehkä lähimpänä niin kutsuttua perinteistä tarinallista tekstiä, joten myös lauseenrakenteet ovat hyvin perinteisiä ja sadulle tai tarinalle tyypillisiä.

4.2 Helppolukuisuus

Kaikki valitsemamme kirjat ovat kohtalaisen helppolukuisia ja ovatkin tarkoitettu nuorille lapsille, mutta suomea äidinkielenään puhuvien lasten suomen kielen ja englannin kielen lukemisen osaamistasot ovat hyvin erilaisia varsinkin alkuopetuksessa. Täten vaikka kirja olisikin helppolukuinen suomeksi, ei se välttämättä ole soveltuva samanikäisille lapsille englannin kielen lukemiseen. Helppolukuisuuteen vaikuttaa käytetyn kielen lisäksi esimerkiksi kirjan sommittelu ja tarinan yleinen eteneminen. Kotimaisten kielten keskuksen mukaan

tekstin helppolukuisuuteen vaikuttaa virkkeiden selkeys sekä se, että tekstistä saa hyvän käsityksen jo nopeasti silmäilemällä (2024). Virkkeiden selkeyteen vaikuttaa esimerkiksi sopivien verbien muotojen käyttö sekä tiedon määrän annostelu, tietyt verbien muodot ovat helpommin ymmärrettävissä lukijalle ja mikäli yhteen lauseeseen annostelee liikaa tietoa, tulee lauseesta sekava ja liian raskas lukijalle (Hyvän virkakielen ohjeita, 2024).

Tatu ja Patu kirjassa tarinankerrontaa lähestytään hieman sarjakuvamaisesti. Kirjassa osa tarinasta kerrotaan esimerkiksi puhekuplien ja pienten kuvailevien tekstien, jotka osoittavat nuolella jotakin tiettyä kuvaa tai asiaa tarinassa, avulla (Mediametka.fi, 2024). Kirjassa käytetään muutoinkin paikoitellen hyvin perinteisiä sarjakuvakeinoja, kuten ruutumuotoista tarinan etenemistä, onomatopoeettisia sanoja ja huudahdussanoja sekä hahmon liikkeen kuvaamista sijoittamalla hahmon useaan kertaan yhteen suurempaan kuvaan (Hepo-Oja, 2024).

Sarjakuvamaisuus lastenkirjoissa voi vaikuttaa sekä positiivisesti että negatiivisesti kirjan helppolukuisuuteen. Riippuen siitä, kuinka sarjakuvamaisuutta on käytetty kirjoissa ja kuinka tuttu sarjakuvamuotoinen tarinankerronta on lapselle, voi sarjakuvamaisuus tehdä tarinasta mielenkiintoisemman ja rikkaan tarinaa sopivalla tavalla helpottaen lukemista tai se voi tehdä tarinasta sekavan ja hankalasti seurattavan. Kielitoimiston ohjepankin mukaan yksi suurista tekijöistä tekstin helppolukuisuudessa on tekstin ymmärrettävyys pelkän silmäilyn avulla (2024). Tekstin helppolukuisuuteen siis vaikuttaa se, kuinka helposti tietoa saa tekstistä irti pelkästään silmäilemässä tekstiä ilman, että lukee koko tekstiä täysin. Sarjakuvamaisuus vaikuttaa hyvin paljon silmäilyn avulla saadun tiedon määrään kirjassa positiivisesti.

Tatu ja Patu kirjassa sarjakuvamaisuutta on käytetty hyvin tukemaan kirjan tarinaa ja helpottamaan kiinnostuksen yllä pysymistä. Sarjakuvamaisten elementtien lisäksi kirjassa on myös narratiivista tarinankerrontaa helpottamassa tarinan seuraamista ja etenemistä. Paikoitellen kirjassa sarjakuvamaiset elementit voivat vaikuttaa negatiivisesti luetun ymmärtämiseen lukemisjärjestyksen saralla, esimerkiksi kohdissa, joissa hahmon liikettä ilmaistaan sijoittamalla hahmo samaan suurempaan kuvaan useamman kerran. Tämä ei kuitenkaan merkittävästi vaikuta negatiivisesti yleiseen tarinan ymmärtämiseen, mutta voi hidastaa lukemista, mikäli sarjakuvamuotoinen

lukeminen ja yleiset lukemissuunnan säännöt eivät ole tuttuja. Kirjassa on myös paikoitellen käytetty nuolia (→) ja selitteitä nuolien vieressä osoittamaan kirjan kuvia ja selittämään mitä kuvissa tapahtuu ja tämä auttaa kirjan lukijaa ymmärtämään tarinan tapahtumia paremmin. Nuolet myös kiinnittävät lukijan huomion tarinan kannalta tärkeisiin asioihin.

Sarjakuvamaisuuden lisäksi Tatu ja Patu kirjassa helppolukuisuuteen vaikuttavat myös narratiivisen tekstin käyttö ja valittu fontti. Kirjassa käytetty fontti on selkeää ja kirjassa helpotetaan tekstin mielenkiintoisuutta lihavoimalla tiettyjä kohtia. Lihavoinnit vaikuttavat positiivisesti tekstin seuraamiseen ja korostavat kirjassa tärkeitä tai hauskoja kohtia. Narratiivinen teksti on sijoitettu kirjaan kappaleina kuvituksen lähetyville ja se vie tarinaa eteenpäin ja täydentää kuvitusta sopivalla tavalla. Narratiivinen teksti on sijoitettu kirjaan tarpeeksi lyhyissä osissa, että tekstiä olisi helppo lukea. Nämä tekstikappaleet kuitenkin alkavat aina korostetun suurella kirjaimella, joka on kahden tekstirivin korkuinen. Tämä korostetun suurella alkukirjaimella tekstin aloittaminen auttaa lukijaa tunnistamaan kirjasta helposti narratiiviset tekstit, mutta aloittelevalle englannin kielen lukijalle tämä sommitteluvalinta saattaa vaikuttaa heikentävästi helppolukuisuuteen.

Muumikirjassa suurimpia helppolukuisuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat fontti ja narratiivisen tekstin sommittelu. Toisin kun Tatu ja Patu kirjassa, Muumikirjassa ei ole käytetty sarjakuvamaisia tarinankerrontamenetelmiä. Muumikirjassa tarina kerrotaan kokonaan narratiivisen tekstin avulla sijoittamalla kaikki teksti kappaleisiin sivuille. Kirjassa tekstikappaleet ovat sijoitettu usein sivun reunaan pois kuvituksen tieltä ja pääosin tekstikappaleita on vain yksi jokaisella aukeamalla. Tällöin lukijalle annetaan mahdollisuus keskittyä paljon kuvitukseen, mutta tekstiosuudet jäävät taka-alalle. Lukijan huomio kiinnittyy täten ensimmäisenä kuvitukseen ja vasta sen jälkeen itse tekstiin. Tämä ei varsinaisesti vaikuta tekstin ymmärtämiseen, mutta varsinkin lapsen lukiessa kirjaa teksti saattaa jäädä kokonaan huomiotta ja lukematta joissain tapauksissa, mikäli teksti ei ole helposti esillä kirjassa.

Muumikirjassa myös valittu fontti vaikuttaa suuresti kirjan helppolukuisuuteen. Kirjan fontti on pääosin ikään kuin käsin kirjoitettua vanhantyylistä kaunokirjoitusta. Kaunokirjoituksen opetus on väistynyt kouluista, joten suurimmalle osalle lapsista kaunokirjoitus voi olla hyvinkin vieras

kirjoitustapa. Kaunokirjoitus onkin ollut varmasti relevantti kirjoitustyyli myös lapsille 1950-luvulla, jolloin alkuperäinen kirja on kirjoitettu, mutta nykypäivänä kaunokirjoituksen käyttäminen heikentää kirjan helppolukuisuutta.

Herra Hakkarainen kirja on varsin selkeä ja kohtalaisen helppolukuinen. Kirjan kappaleet ovat sopivan mittaisia ottaen huomioon lukijakunnan ja teksti on sijoitettu kirjaan hyvin. Kirjan teksti on sijoitettu selkeästi kaikki narratiivisiin tarinaa edistäviin kappaleisiin ja kirjan kappaleet ovat paloitetu sopivan kokoisiksi niin että nuorempikin lukija jaksaa lukea jokaisen kappaleen, mutta jokainen kappale silti edistää tarinankulkua. Kappaleiden sijoittelu kirjassa on myös hyvin toimivaa helppolukuisuuden kannalta. Kappaleet ovat sijoiteltu pääosin hyvin selkeästi ympäri aukeamia niin että kappaleet ovat helppo lukea oikeassa järjestyksessä lukujärjestyksen sääntöjä seuraten. Yksittäisissä kohdissa kuitenkin kirjassa kappaleet ovat sijoitettu niin että kappaleiden järjestys saattaa sekoittua, mutta tällaisissa tapauksissa kappaleet on yritetty esimerkiksi erottaa selkeällä viivalla lukemisen helpottamiseksi.

4.3 Kuvitus tukemassa oppimista

Kuvituksella on lastenkirjoissa suuri vaikutus tekstin lukemiseen ja ymmärtämiseen. Kuvitus voi auttaa lapsia ymmärtämään asioita, joita he eivät välttämättä ymmärtäisi pelkästään tekstin avulla heidän kielitaitonsa vielä kehittyessä. Kirjojen kuvitus myös auttaa mielenkiinnon ylläpysymisessä, jolloin kirjaa on helpompi ja mukavampi lukea.

Tatu ja Patu kirjassa kuvitus tukee melko vahvasti lukemista. Kuten yllä analysoimme, kirjassa käytetään paljon sarjakuvallisia keinoja tarinan kertomisessa, ja tämä näkyy myös kuvituksen tyyliin. Kirjan hahmot ovat esimerkiksi hyvin ilmeellisiä ja kaikki hahmojen tekemiset ovat kuvailtu näyttävästi kuvituksella. Ilmeiden ja kehonkielen liioittelu onkin tyypillistä sarjakuvamuotoiselle kuvitukselle (Hepo-Oja, 2024). Kirjan hahmojen liikkeet ja ilmeet ovat sarjakuvamaisesti liioiteltuja, mikä auttaa lukijaa ymmärtämään tarinaa vaikeiksi osaisikaan kaikkia sanoja. Hahmojen tekemisiä ja tunteita korostaa myös päähenkilöiden ja sivuhenkilöiden välinen ulkonäöllinen kontrasti, kirjan päähenkilöiden ulkonäkö esimerkiksi kehon mittasuhteiltaan on liioiteltuja, kun taas sivuhahmojen mittasuhteet ovat lähempänä oikean ihmisen

mittasuhteita. Tämä kontrasti kiinnittää lukijan huomiota päähahmojen tekemisiin ja tunteisiin, mikä edistää vuorostaan tarinan ymmärtämistä ja etenemistä (Hepo-Oja, 2024). Kirjan kuvituksen ja tekstin suhde on kohtalaisen hyvä, ja ne toimivat yhdessä hyvin vieden tarinaa eteenpäin. Kuvitus kirjassa on kuitenkin hyvin vahvassa asemassa ja voikin kiinnittää lukijan huomiota liikaakin niin että itse tekstin lukeminen jää vähäisemmäksi. Tämä ominaisuus on kuitenkin hyvin tyypillistä lastenkirjoille ja koska kirjan kuvitus on niin ekspressiivistä, voi kirjan tarinan miltei täysin ymmärtää pelkän kuvituksen avulla. Kirjan kuvituksen ekspressiivisyys varmasti auttaakin lukijan mielenkiinnon ylläpysymisessä tarinaa tai yleisesti kirjaa kohtaan. Kirjassa on myös täytetty aukeamat monilla pienillä yksityiskohdilla, jotka ovat lapsille mielenkiintoisia.

Muumikirjassa kuvitus tukee tarinan ymmärtämistä heikommin muihin analysoimiimme kirjoihin verrattuna, kuvitus auttaa eniten maiseman luomisessa tarinalle ja jättää hahmojen toiminnan kuvaamisen hieman vähemmälle. Kirjan kuvitus jättää paljon tilaa lapsen mielikuvitukselle, kuvat ovat laajoja koko aukeaman kokoisia ja väritykset ovat monokromaattisia. Värien vähyys voi vaikuttaa lasten mielenkiinnon ylläpysymiseen heikentävästi, mutta kuvitus on yksinkertaista ja isoa, mikä helpottaa kuvituksen tutkimista. Kirjassa päähenkilö seikkailee erilaisissa ympäristöissä, jonka takia laajat maisemia kuvastavat kuvitukset sopivat tarinaan hyvin ja auttavat jonkun verran tarinan etenemistä ja ymmärtämistä. Kuvituksen hahmojen ilmeellisyys ja liikekielen kuvailu kuvituksen avulla jäävät hieman vähäisiksi ja tämä vaikuttaa hieman tarinan, ja erityisesti hahmojen tunteiden, syvempään ymmärtämiseen heikentävästi, mutta pääpiirteittäin kuvitus tukee tarinaa kohtalaisesti. Tarina itsessään ei ole monimutkainen tai pitkä, vaan kirjan pääpainona on runollinen tarinamuoto. Tämän takia myöskään kuvituksella ei ole suurta tarvetta olla monimutkaista ja yksityiskohtaista.

Herra Hakkarainen kirjassa kuvitus tukee tarinan ymmärtämistä ja etenemistä hyvin. Kirjan kuvitus on ekspressiivistä ja sillä kuvataan hahmojen tunteita ja tekemisiä hyvin. Kuvitus on sopivalla tasolla huomiota ylläpitävää, se ei vie liikaa huomiota tekstistä pois, mutta auttaa kuitenkin ymmärtämään tarinan etenemistä ja pitää lukijan mielenkiinnon yllä tarinaa kohtaan. Kuvitus on värikästä ja kuvituksessa on paljon yksityiskohtia, nämä auttavat mielenkiinnon ylläpitämisessä.

5 POHDINTA

Tässä luvussa kokoamme analyysin tulokset ja pohdimme niitä esimerkiksi kirjojen opetukseen soveltuvuuden kautta. Kerromme myös mielestämme sopivista jatkotutkimusmahdollisuuksista ja pohdimme tutkimuksemme luotettavuutta, ja sitä mitä olisimme voinut parantaa tutkimuksessamme.

5.1 Johtopäätökset

Tutkimamme kirjat soveltuvat analyysimme perusteella kohtalaisesti tai hyvin A1 tasoisen vieraan kielen opetukseen alkuopetuksessa opetussuunnitelman tavoitteisiin ja sisältöihin verraten (POPS A1, 2019), mutta on tärkeää tutkia luokka- ja oppilaskohtaisesti, tulisiko kirjoja käyttää opetuksessa ja tulisiko niitä käyttää opettajajohtoisesti vai oppilasjohtoisesti. Valitsemamme lastenkirjat ovat hieman liian vaativia jokaiselle alkuopetuksen oppilaalle täysin itsenäisesti luettavaksi, mutta alkuopetuksessa on hyvin monen tasoisia lukijoita. Vaikka alkuopetuksen oppilailta ei vieraan kielen opetuksessa vaadita vielä lukutaitoa, opiskelevat he lukemaan pikkuhiljaa ja tarkoitus onkin tutustuttaa oppilaita pikkuhiljaa myös kirjoitettuun tekstiin (POPS A1, 2019). Kirjat voivat olla hyviä tutustuttavia kirjoja oppilaille, jotka osaavat jo lukea suomenkielisiä tekstejä itsenäisesti.

Lastenkirjojen käytössä kielikasvatuksessa on tärkeää analysoida käytettäviä kirjoja yhtä lailla tarkasti kuin muitakin opetuksessa käytettäviä materiaaleja. Lastenkirjallisuudessa ei ole tarkkoja rajoja ja kriteereitä kirjojen suhteen, joten opettajan täytyy itse tehdä analysoinnit kirjoista. Tutkimuksessamme havainnollistamme kuinka useat asiat voivat vaikuttaa kirjojen soveltuvuuteen alkuopetuksen kielikasvatukseen ja meidän tutkimuksemme jää kuitenkin suppeaksi. Tutkimuksessamme kävi ilmi, että kirjat soveltuvat joko hyvin, kohtalaisesti tai heikosti alkuopetuksen vieraan kielen

opettamiseen alkuopetuksen opetussuunnitelmaan verraten (POPS A1, 2019).
Alle olemme koonneet tiivistetyn taulukon analyysimme tuloksista.

TAULUKKO 2. Yhteenveto sisällönanalyysistä

Kirja	Tatu ja Patu	Muumi	Herra Hakkarainen
Kirjan helppolukuisuus	Kohtalaisen helppolukuinen, sarjakuvamuotoisuus vaikuttaa pääosin positiivisesti tarinan ymmärtämiseen, mutta paikoitellen voi vaikuttaa myös heikentävästi, mikäli sarjakuvamuotoisuus ei ole tuttua lukijalle.	Hieman hankalalukuinen. Runomuotoisuus vaikuttaa heikentävästi helppolukuisuuteen ja kirjan fontti vaikuttaa heikentävästi. Teksti selkeissä kappaleissa.	Helppolukuinen yleisesti. Teksti on selkeissä kappaleissa helppossa järjestyksessä. Paikoitellen teksti hieman kuvituksen päällä, joka hankaloittaa tekstin lukemista.
Kirjan relevanttius, aihe ja kieli	Aihe kohtalaisen relevantti, joulukuukaus on relevantti monelle lapselle. Kieli kohtalaisen relevanttia, mutta myös selkeästi alkuopetuksen tasoa korkeampaa sanastoa paikoitellen	Aihe relevantti, seikkailukirjat yleinen kirjallisuudenlaji lapsille, kieli osittain relevanttia, tarinan runomuotoisuus ja kirjan julkaisemisvuosi vaikuttavat sanaston tason sopivuuteen heikentävästi.	Aihe kohtalaisen relevantti, tarinassa vahvasti esillä esimerkiksi vuorokaudenajat ja arkielämä, kieli relevanttia, paikoitellen sanoja, jotka ovat selkeästi alkuopetuksen tasoa korkeampia
Kuvitus auttamassa oppimista	Auttaa, sarjakuvamuoto, joka helpottaa asioiden ymmärtämistä	Auttaa lievästi, kuvitus jopa hieman erillisen tuntuinen lopusta tekstistä	Auttaa kohtalaisesti, kuvitus hyvin kuvaavaa, mutta jättää paljon myös täysin tekstistä ymmärrettäväksi

Kirjoista mielestämme soveltuvin opettajajohtoiseen opetukseen on analyysimme perusteella Herra Hakkarainen. Kirjan tarina kerrotaan pelkästään narratiivisen tekstin ja puheenvuorojen avulla selkeissä kappaleissa, mikä helpottaa opettajajohtoista kirjan läpikäymistä. Käytetty tekstin taso on myös valitsemistamme kirjoista sopivin alkuopetukseen (Cambridge, 2024; POPS A1, 2019). Kielenoppimisen kannalta on tärkeää, että oppilaat kuulevat opittavaa kieltä paljon ympärillään, joten kirjojen läpi käyminen opettajajohtoisesti voi olla hyvin toimiva opetusmuoto (Skinnari & Halvari, 2018). Oppilailla on mahdollisuus tunnistaa jo itselleen tuttuja sanoja kuullusta kielestä ja opettaja voi esimerkiksi auttaa tässä tunnistamisessa kiinnittämällä oppilaiden huomion

tiettyihin sanoihin ja lausahduksiin. Opettajajohtoisesti on helpompaa lukea kirjaa, esimerkiksi dokumenttikameran avulla, jossa on selkeää yhtenäistä tekstiä hajautetun tekstin sijaan kuten esimerkiksi Tatu ja Patu kirjassa. Alkuopetuksessa suurin painotus on juuri suullisessa opetuksessa, joten oppilaille ääneen lukeminen on hyvä opetusmetodi alkuopetukseen. Oppilaille olisi tärkeää opettaa heti vieraan kielen opintojen alusta asti kielen moninaisuutta ja korostaa, että kielillä on monia erilaisia ääntämistyyylejä ja aksentteja (Lintunen, 2014; Kalliokoski ym., 2015).

Tämän hajautetun tekstin, ja myös sarjakuvallisten keinojen, takia Tatu ja Patu kirja on valitsemistamme kirjoista parhaiten soveltuva oppilasjohtoiseen opetukseen, eli esimerkiksi oppilaille itse tutkittavaksi. Hajautetun tekstin takia kirja voi olla haastava opettajajohtoiseen tutkimiseen, muiden kun narratiivisten tekstien järjestys saattaa olla haastavaa ymmärtää niin, että tarinasta saisi helposti seurattavan oppilaille. Kuitenkin oppilaiden itse tutkimiseen hajautettu teksti sopii hyvin ja sarjakuvalliset keinot auttavat kirjan sisällön ymmärtämisessä. Kirjassa on käytetty paljon lyhyitä tekstejä kuvaamaan eri asioita narratiivisen tekstin ulkopuolella helpottaen tarinan ymmärtämistä, myös hahmojen tekemiset ja ilmeet ovat hyvin liioiteltuja mikä helpottaa hahmojen tekemisten ja tunteiden ymmärtämistä. Kirjat soveltuvat myös oppilaille tutkimisvälineiksi. Oppilaat pystyvät tunnistamaan jo itselleen tuttuja sanoja kirjoista ja näkemään miten ne käyttäytyvät kirjoitetussa tekstissä (Kalliokoski ym., 2015). Kielen yhdessä tutkiminen ja havainnoiminen onkin tehokas tapa oppia kieltä ja onkin yksi alkuopetuksen A1 tasoisen vieraan kielen opetuksen sisältötavoitteista (POPS A1, 2019). Kirjassa käytetty kieli saattaa kuitenkin olla hieman haastavaa alkuopetuksen oppilaille (Cambridge University Press & Assessment, 2024; POPS A1, 2019).

Muumikirja on ehkä valitsemistamme kirjoista vähiten soveltuva opetukseen analyysimme perusteella. Kirjassa käytetty runomuoto on haastavaa alkuopetuksen tasoiseen opetukseen ja kirjan sommittelu ja fontti heikentävät kirjan helppolukuisuutta (Hyvän virkakielen ohjeita, 2024). Kirja toimii varmasti kuitenkin hyvänä esimerkkinä erilaisten kirjoitustyylien havainnollistamisessa.

Tietenkin etuna valitsemiemme kirjojen käytössä on se, että valitsemamme kirjat ovat tunnettuja suomalaisia lastenkirjoja tai lastenkirjasarjoja, joten todennäköisyys, että alkuopetuksen oppilaille on luettu kotona kyseisiä kirjoja

suomeksi, on melko suuri. Kirjojen oppilasjohtoiseen käyttöön voisi toimia myös suurena tekijänä suomenkielisten versioiden saatavuus. Koska kaikki valitsemamme kirjat ovat alun perin suomalaisia, niin kaikista näistä löytyy myös suomenkielinen versio. Täten on mahdollista oppilaiden tutkia esimerkiksi suomenkielisiä ja englanninkielisiä kirjoja rinnakkain, mikä auttaisi kielen oppimisessa kirjojen avulla.

5.2 Jatkotutkimusehdotukset

Mielestämme tutkimuksemme aihe on hyvin tärkeä, mutta vielä hieman heikosti tutkittu. Lastenkirjojen käytöstä opetuksessa löytyy useita tutkimuksia, mutta suurimmaksi osaksi vain suomen kielen kannalta. Lastenkirjojen käytöstä vieraan kielen opetuksessa tutkimuksia löytyy hyvin vähän ja mielestämme aihetta olisi tärkeää tutkia enemmän. Oma tutkimuksemme on hyvin suppea, sillä kyseessä on kandidaatin tutkielma, mutta mielestämme tästä aiheesta olisi hyvä tehdä laajempaa ja systemaattisempaa tutkimusta. Mahdollisia jatkotutkimuksia esimerkiksi voisi olla suuremman ja systemaattisemman kirjallisuuskatsauksen tekeminen englanninkielisistä lastenkirjoista ja siitä, kuinka hyvin ne vastaavat opetussuunnitelman sisältötavoitteita ja miten niitä voisi hyödyntää opetuksessa. Isoon systemaattiseen kirjallisuus katsaukseen voisi tehdä kansallisella tai kansainvälisellä tasolla, esimerkiksi Euroopassa.

Muita mahdollisia tutkimuksia voisi olla myös esimerkiksi seurantatutkimus siitä, miten lastenkirjojen käyttö vaikuttaa lasten vieraan kielen oppimisenopeuteen tai yleiseen oppimiseen. Lisäksi erilaiset havainnoivat tutkimukset lasten oppimisesta alkuopetuksessa lastenkirjallisuuden avulla olisivat kielen oppimisen tulevaisuuden kannalta tärkeitä, jotta kielen oppimisen aloittaminen olisi laadukasta ja takaisi hyvän pohjan koko peruskoulun läpi. Mielestämme tarpeellista olisi myös alkuopetukseen tarkoitettujen englanninkielisten oppikirjojen sisällönanalyysi, sillä suomalaiset opettajat jättävät oppikirjat vähemmälle arvolle oppitunneilla niiden suppeuden takia.

5.3 Luotettavuustarkastelu

Tämä tutkimus on laadullinen tutkimus, jossa toteutettiin sisällönanalyysi kolmeen englanninkieliseen lastenkirjaan. Laadullisen tutkimuksen keskeinen tutkimusväline on tutkija itse ja hänen subjektiivisuutensa tulee olla avoin lukijalle, jolloin luotettavuus koskee koko tutkimusprosessia (Eskola & Suoranta, 1998). Laadullisen tutkimuksen luotettavuuteen sisältyy kolme eri käsitettä: uskottavuus, luotettavuus ja eettisyys (Puusa & Juuti, 2020). Uskottavuus tarkoittaa tutkimuksen lukijoiden hyväksyntää ja luottamusta tutkimuksen tuloksiin, luotettavuus tarkoittaa tutkijan osoittamaa ammattitaitoaan valitsemiin tutkimusmenetelmiin ja eettisyys kuvaa tutkimuksen toteuttamista eettisin periaattein (Puusa & Juuti, 2020).

Olemme pyrkineet tutkimuksessamme uskottavuuteen tuomalla esille tutkimustuloksemme kaikille lukijoille ymmärrettävällä tavalla ja kuvaamaan prosessimme siihen pääsemiseen mahdollisimman tarkasti. Tutkimuksessa pyrimme ottamaan huomioon oman subjektiivisuutemme tutkimusprosessin aikana ja yritimme toteuttaa tutkimuksen mahdollisimman objektiivisesti. Kuitenkin tutkimuksessamme esiintyy tulkinnallisia kohtia. Erityisesti kieltä analysoitaessa subjektiivisuus tulee esiin, esimerkiksi pohtimalla jonkin sanan helppoutta tai vaikeutta. Pyrimme perustelevaan tulkintojamme valmiiden tieteellisten tekstien perusteella, mutta osa analyysistä on tulkinnanvaraista. Uskottavuutta voisi lisätä useamman havainnoitsijan käyttö tutkimuksen aikana, jolloin se voisi parantaa tutkimuksen objektiivisuutta (Eskola & Suoranta, 1998). Kandidaatintutkielmassa sen toteuttaminen on haasteellista, sillä tutkimuksen tehdään yleensä pareittain tai yksin, jolloin tutkimuksella on vain yksi havainnoitsija.

Luotettavuus tulee tutkimuksessamme esille koko tutkimuksen ajan. Tuomme esille valitsemiamme menetelmiä ja lähestymistapoja, jotta lukija vakuuttuu tutkimuksen toteuttamisesta. Luotettavuuden arvioinnissa tulee keskittyä valittujen tutkimusmetodien sopivuutta suhteessa tutkimuksen tavoitteisiin ja sisältöön (Puusa & Juuti, 2020). Valitsimme mielestämme sopivimmat tutkimusmenetelmät tämän tutkimuksen tekemiseen ja kuvasimme tutkimuksemme etenemisen johdonmukaisesti. Aineistoa emme haalineet liikaa, mutta todennäköisesti liian vähän. Eskolan ja Suorannan (1998) mukaan ensin

tulisi analysoida pieni aineisto ja sen jälkeen kokeilla laajempaa aineistoa. Tutkimuksemme jäi ehkä pienen aineiston kohdalle, mutta pyrimme kompensoimaan sitä aineiston analyysin kattavuudella. Aineiston valinnassa sisäänottokriteerimme ovat kohtalaisen epäselvät ja käytetyt lastenkirjat olisimme voineet rajata paremmin. Tarkoituksenamme oli tehdä analyysistämme mahdollisimman yleinen, että saisimme yleistettävän käsityksen lastenkirjallisuuden tutkimisesta opetussuunnitelman suhteen. Rajauksemme olisi voinut kuitenkin olla tarkempi, jolloin olisimme voineet saada luotettavimmat tulokset, tai olisimme voineet tehdä tutkimuksestamme laajemman. Näemmekin, että aiheessa on paljon potentiaalia laajemmalle tutkimukselle. Aineiston analyysimme teimme mahdollisimman yksityiskohtaisesti sisällyttämällä erilaisia otteita tekstistä, jotta lukija saisi paremman kuvan analyysistämme.

Olemme toteuttaneet tutkielmamme eettisiä periaatteita noudattaen. Koska tutkimuksemme aineistona oli pelkästään kirjallisia materiaaleja, pohdimme eettisyyttä niiden kannalta. Teoreettisessa viitekehyksessä käyttäessämme aineistoja merkitsimme niiden lähdeviitteet asiaan kuuluvalla tavalla. Emme plagioineet tekstejä ja seurasimme parhaamme mukaan oikea oppisia viitekäytäntöjä. Pyrimme selkeästi erottamaan omat ajatuksemme tieteellisestä tekstistä. Käytimme teoreettisessa viitekehyksessä mahdollisimman uusia lähteitä, jotta tieto tässä tutkielmassa ei olisi jo vanhentunutta. Aineiston analyysissä pyrimme tuomaan asiat esille mahdollisimman objektiivisesti, jotta välttäisimme omien mielipiteiden tai agendojen esille tuonnin.

LÄHTEET

- Cambridge University Press & Assessment. (n. d.). Exams and tests. Saatavilla: <https://www.cambridgeenglish.org/exams-and-tests/> Luettu 26.11.2024
- Enever, J. (2015). The advantages and Disadvantages of English as a Foreign Language with Young Learners. Teoksessa Bland, J. (toim.) *Teaching English to Young Learners: Critical Issues in Language Teaching with 3–12 Year Olds*. London: Bloomsbury.
- Eskola, J., & Suoranta, J. (1998). Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Hepo-Oja, J. (2024). Sarjakuva ilman sanoja, Kuinka esittää tunnetiloja sarjakuvassa pelkin visuaalisin keinoin? Opinnäytetyö. Oulun Ammattikorkeakoulu. Saatavilla: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2024052817125>
- Hyvän virkakielen ohjeita. (n. d.). Kotimaisten kielten keskus. Saatavilla: <https://kielitoimistonohjepankki.fi/vk/4-selkeat-virkkeet-jasennelty-teksti/selkeat-ja-ymmarrettavat-virkkeet-ja-lauseet/> Luettu: 26.11.2024
- Jylhä-Ollila, T. (2010). Mörrö-satukirja: Sadutus, symbolit ja kuvitus satukirjassa. Opinnäytetyö. Lapin ammattikorkeakoulu. Saatavilla: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2010112215032>
- Järvinen, H. (2014) Kielen opettamisen menetelmiä. Teoksessa Pietilä, P. & Lintunen, P. (toim.) *Kuinka kieltä opitaan: opas vieraan kielen opettajalle ja opiskelijalle*. Gaudeamus.
- Kalliokoski, J., Kumenius, J., Luukka, M-R., Mustaparta, A-K., Nissilä, L., & Tuomi, M. (2015). Kielitiedon opettamisesta. Teoksessa Mustaparta, A. (toim.) *Kieli koulun ytimessä–näkökulmia kielikasvatukseen. Oppaat ja käsikirjat, 2015:15*. Saatavilla:https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/176255_kieli_koulun_ytimessa_nakokulmia_kielikasvatukseen.pdf Luettu: 26.11.2024

- Metsälä, C. (2017). *Early English language teaching in the first grade: a comparative case study on approaches, methods and procedures*. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto.
- Mustaparta, A-K. (2015). Lukijalle. Teoksessa Mustaparta, A. (toim.) *Kieli koulun ytimessä–näkökulmia kielikasvatukseen. Oppaat ja käsikirjat*, 2015:15.
Saatavilla: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/176255_kieli_koulun_ytimessa_nakokulmia_kielikasvatukseen.pdf Luettu: 26.11.2024
- Opetushallitus. (n.d.) *A1-kielen opetus luokilla 1–2*. Saatavilla: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/a1-kielen-opetus-luokilla-1-2>
Luettu: 26.11.2024
- Opetushallitus. (n.d.) *Kielitaito*. Saatavilla: <https://www.oph.fi/fi/kielitaito> Luettu: 26.11.2024
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2017). *Monikielisyys vahvuudeksi: Selvitys Suomen kielivarannon tilasta ja tasosta*. Saatavilla: [Monikielisyys vahvuudeksi : Selvitys Suomen kielivarannon tilasta ja tasosta - Opetus- ja kulttuuriministeriö \(okm.fi\)](https://www.okm.fi/monikielisyys_vahvuudeksi_selvitys_suomen_kielivarannon_tilasta_ja_tasosta_-_opetus_ja_kulttuuriministerio) Luettu: 24.11.2024
- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muutokset ja täydennykset koskien A1-kielen opetusta vuosiluokilla 1—2. 2019.
Saatavilla: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_vu_osiluokkien_1-2_a1-kielen_opetussuunnitelman_perusteet.pdf
- Pesonen, P. (2020). *Varhennettu englannin kielen opetus opettajien, esikoululaisten ja vanhempien käsityksissä: Fenomenografinen tutkimus*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto.
- Pietilä, P. & Lintunen, P. (2014) Kielen oppiminen ja opettaminen. Teoksessa Pietilä, P. & Lintunen, P. (toim.) *Kuinka kieltä opitaan: opas vieraan kielen opettajalle ja opiskelijalle*. Gaudeamus.
- Pietilä, P. (2014) Yksilölliset erot kielenoppimisessa. Teoksessa Pietilä, P. & Lintunen, P. (toim.) *Kuinka kieltä opitaan: opas vieraan kielen opettajalle ja opiskelijalle*. Gaudeamus.
- POPS. (2014). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Opetushallitus.
Saatavilla: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tiedot>
- Puusa, A., & Juuti, P. (2020). Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Gaudeamus.

- Pyykkö, R. (2017). Monikielisyys vahvuudeksi. Selvitys Suomen kielivarannon tilasta ja tasosta. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:51. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Helsinki: Lönnberg Print & Promo. Saatavilla: [Monikielisyys vahvuudeksi. Selvitys Suomen kielivarannon tilasta ja tasosta \(valtioneuvosto.fi\)](https://www.valtioneuvosto.fi/monikielisyys-vahvuudeksi-selvitys-suomen-kielivarannon-tilasta-ja-tasosta)
- Sarjakuvan perusteet. (n. d.). Mediametkan verkkosivut. Saatavilla: <https://mediametka.fi/oppimateriaali/sarjakuvan-perusteet/> Luettu: 26.11.2024
- Skinnari, K., & Halvari, A. (2018). Varhennettua kielenopetusta vai kaksikielistä toimintaa? Varhaisen kielenopetuksen puurot ja vellit. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 9(4). Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-kesakuu-2018/varhennettua-kielenopetusta-vai-kaksikielista-toimintaa-varhaisen-kielenopetuksen-puurot-ja-vellit> Luettu: 26.11.2024
- Skinnari, K., & Sjöberg, S. (2018). Varhaista kielenopetusta kaikille: selvitys varhaisen ja vapaaehtoisen kielenopetuksen tilasta sekä toteuttamisen edellytyksistä kunnissa. Jyväskylän yliopisto. Soveltavan kielentutkimuksen keskus.
- Skinnari, K. (2018). Kielenopetusta varhennetaan – ollaanko kunnissa valmiita?. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 9(7). Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-joulukuu-2018/kielenopetusta-varhennetaan-ollaanko-kunnissa-valmiita> Luettu: 26.11.2024
- Sundman, M. (2014) Kuinka kielioppia opitaan ja opetetaan. Teoksessa Pietilä, P. & Lintunen, P. (toim.) *Kuinka kieltä opitaan: opas vieraan kielen opettajalle ja opiskelijalle*. Gaudeamus.
- Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:n muuttamisesta. 793/2018. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180793>
- Valtioneuvoston viralliset verkkosivut. (2018). *Kielten opetus alkaa jatkossa jo ensimmäiseltä luokalta – 4,3 miljoonaa valtionavustuksia jaettu*. Saatavilla: <https://valtioneuvosto.fi/-/1410845/kielenopetus-alkaa-jatkossa-jo>

[ensimmäiselta-luokalta-4-3-miljoonaa-valtionavustuksia-jaettu](#) Luettu:

20.11.2024

- Vappula, I. (2019). *Young Finnish pupils as readers of English: Reading comprehension, strategy use and reader perceptions*. Pro gradu - tutkielma. Helsingin yliopisto.
- Vuori, J. (2021). Laadullinen sisällönanalyysi. Teoksessa Vuori, J. (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Saatavilla: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/laadullinen-sisallanalyysi/> Luettu: 25.11.2024
- Voipio, M., Laakso, M., (2017). Lasten- ja nuortenkirjallisuutta tutkimassa. *Avain*, 3. Saatavilla: <https://journal.fi/avain/article/view/66376/26814>
- World Economic Forum. (2016). *These are the most powerful languages in the world*. Saatavilla: <https://www.weforum.org/stories/2016/12/these-are-the-most-powerful-languages-in-the-world/> Luettu: 17.11.2024

LIITTEET

Liite 1: Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muutokset ja täydennykset koskien A1-kielen opetusta vuosiluokilla 1–2, tavoitteet ja sisältöalueet

Opetuksen tavoitteet			Opetuksen tavoitteista sisältöalueet	Tavoitteisiin liittyvät johdetut oppimisen tavoitteet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen					
T1 tutustutaan, mitä kieliä ja kulttuureita koulussa, lähiympäristössä ja Suomessa on. Ohjata oppilasta tunnistamaan kohdekieli muista kielistä.	Oppilas oppii tiedostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta arjessaan sekä tunnistamaan kohdekielen muista osaamistaan kielistä. (tavoitetta ei arvioida)	S1 Pohditaan yhdessä, mitä kieliä koulussa, lähiympäristössä ja Suomessa puhutaan ja tutustutaan niissä esiintyviin kulttuureihin. Keskustellaan eri kielten yhtäläisyyksistä ja eroista.	L1, L2, L5, L7		
T2 ohjata oppilasta arvostamaan omaa kielitaustansa sekä kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta	Oppilas oppii arvostamaan omaa kielitaustansa sekä eri kieliä ja kulttuureja. (tavoitetta ei arvioida)	S1 Pohditaan yhdessä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkitystä ja arvoa eri yhteisöille.	L1, L2		
Kielenopiskelutaidot					
T3 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä muiden kanssa ja toimia ryhmässä	Oppilas oppii yhteistyö- ja ryhmätaitoja.	S2 Harjoitellaan tekemään yhteistyötä ja työskentelemään pareittain ja ryhmissä.	L1, L2, L6		
T4 ohjata oppilasta tekemään havaintoja kielestä ja kielenkäytöstä sekä kehittämään kielellistä päättelykykyä	Oppilas oppii arvaamaan ja päättämään sanojen ja ilmausten merkityksiä sekä tekemään havaintoja kielestä ja kielenkäytöstä. (tavoitetta ei arvioida)	S2 Havainnoidaan pääsääntöisesti puhuttua kieltä. Harjoitellaan sanojen merkitysten päättelyä asiayhteyden, yleistiedon tai muiden kielten osaamisen perusteella.	L1, L4, L5		

<p>T5 tutustutaan yhdessä erilaisiin tapoihin oppia kieliä ja kokeillaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat oppilaalle parhaiten. Harjoitellaan yhdessä asettamaan tavoitteita kielten opiskelulle.</p>	<p>Oppilas oppii tunnistamaan, kokeilemaan, harjoittelemaan ja käyttämään erilaisia kielenopiskelutaitoja.</p>	<p>S2 Pohditaan, miten kieliä opitaan ja miten kieliä voi oppia. Harjoitellaan erilaisia tapoja opiskella kieltä. Harjoitellaan arvioimaan omaa kielitaitoa itse- ja vertaisarviointin keinoin käyttämällä esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua.</p>	<p>L1, L7</p>
<p>Opetuksen tavoitteetOpetuksen tavoitteista Tavoitteisiin liittyvät johdetut oppimisen sisältöalueet tavoitteet</p>			<p>Laaja-alainen osaaminen</p>
<p>Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa</p>			
<p>T6 rohkaista oppilasta käyttämään kieltä monipuolisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa</p>	<p>Oppilas oppii käyttämään kieltä viestintäkumppanin tukemana muutamissa yleisimmin toistuvissa viestintätilanteissa.</p>	<p>S3 Sisältöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden arki ja kiinnostuksen kohteet. Sisältöjä valitaan yhdessä oppilaiden kanssa. Keskeisiä sisältöjä ovat eri kielenkäyttötarkoituksiin liittyvät tilanteet, kuten tervehtiminen, hyvästely, omasta itsestä kertominen ja arkeen liittyvät kielenkäyttötilanteet. Opetuksessa harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Osana vuorovaikutusta harjoitellaan sanastoa ja rakenteita fraaseina esimerkiksi laulujen, leikkien, draaman ja pelillistämisen avulla.</p>	<p>L1, L2, L4, L6, L7</p>
<p>T7 ohjata oppilasta hyödyntämään non-verbaalisia keinoja ja käyttämään erilaisia keinoja päätellä sanojen merkityksiä. Rohkaista oppilasta ilmaisemaan omia oivalluksiaan sekä viestin ymmärtämiseen liittyviä vaikeuksia.</p>	<p>Oppilas oppii hyödyntämään erilaisia apukeinoja kuten eleitä, ilmeitä, sanastoja ja TVT-taitoja selviytyäkseen vuorovaikutustilanteista. Oppilas oppii arvaamaan tai päättelemään yksittäisten sanojen merkityksiä. Oppilas oppii ilmaisemaan, onko ymmärtänyt kuulemansa. Oppilas oppii tuomaan esille omia oivalluksiaan.</p>	<p>S3 Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän. Harjoitellaan erilaisten viestinnässä tarvittavien apukeinojen, kuten eleiden ja piirtämisen käyttöä. Harjoitellaan sanojen merkitysten päättelyä asiayhteyden, yleistiedon tai muiden kielten osaamisen perusteella. Harjoitellaan ilmaisuja, joita tarvitaan, kun viestin ymmärtämisessä on vaikeuksia.</p>	<p>L1, L2, L3, L4, L5, L7</p>
<p>T8 rohkaista oppilasta käyttämään kieltä viestintätilanteeseen ja kulttuuriin sopivalla tavalla</p>	<p>Oppilas oppii käyttämään joitakin kielelle ja kulttuurille tyypillisiä kohteliaisuuden ilmauksia</p>	<p>S3 Totutellaan käyttämään kielelle ja kulttuurille tyypillisimpiä kohteliaisuuden ilmauksia arjen vuorovaikutustilanteissa, kuten tervehtiminen, hyvästely, kiittäminen ja avun pyytäminen. Harjoitellaan luontevaa reagoitua vuorovaikutustilanteissa.</p>	<p>L2, L4, L6, L7</p>
<p>Opetuksen tavoitteetOpetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet</p>		<p>Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet</p>	<p>Laaja-alainen osaaminen</p>

Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä

T9 ohjata oppilasta ymmärtämään kohdekielen tavallisimpia sanoja ja ilmauksia oppilaille tutuissa tilanteissa	Oppilas oppii ymmärtämään muutamia kuulemiaan ja näkemiään sanoja ja ilmauksia.	S3 Sisältöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden arki ja kiinnostuksen kohteet. Sisältöjä valitaan yhdessä oppilaiden kanssa. Oppilas tutustuu ensisijaisesti puhuttuihin teksteihin ja vähitellen myös kirjoitettuihin teksteihin sekä arjessa kuuluvaan ja näkyvään kieleen. Kuunnellaan ja havainnoidaan kohdekielen ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Ymmärtämistä harjoitellaan esimerkiksi laulujen, leikkien, lorujen, tarinoiden ja kuvien avulla.	L1, L2, L3, L4, L5, L7
---	---	--	------------------------

Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä

T10 ohjata oppilasta käyttämään kohdekielen tavallisimpia sanoja ja ilmauksia oppilaille tutuissa tilanteissa erityisesti puheessa ja harjoittelemaan ääntämistä	Oppilas oppii käyttämään tavallisimpia sanoja ja ilmauksia puheessa sekä ääntämään niitä ymmärrettävästi.	S3 Sisältöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden arki ja kiinnostuksen kohteet. Sisältöjä valitaan yhdessä oppilaiden kanssa. Harjoitellaan runsaasti ja monipuolisesti kohdekielen ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Sanastoa ja rakenteita harjoitellaan osana vuorovaikutusta erilaisissa oppilaille tutuissa tilanteissa sekä esimerkiksi kuvien, laulujen, leikkien, lorujen, tarinoiden, draaman ja pelillistämisen avulla. Tarjotaan mahdollisuuksia tutustua vähitellen kirjoittamiseen.	L1, L2, L3, L4, L5, L7
--	---	--	------------------------